

Domoljub

V Ljubljani, 31. januarja 1940

Celo 53. Štev. 5

Zahteve Jug. rad. zajednice

V sredo, 24. januarja se je bil sestel v Belgradu ožji odbor Jugoslovanske radikalne zajednice. Po celodnevem posvetovanju so bile sprejete resolucije, ki se glase:

1. Politika narodnega sporazuma ni zadovoljila samo hrvatskega naroda, temveč je pokazala tudi privrženost Hrvatov kraljevega domu in državnih skupnosti. S tem se je v tujini še bolj dvignil ugled Jugoslavije, ker se je ustvarilo prepričanje, da je vse ljudstvo kraljevine enotno in soglasno, tako da naša država lahko z velikim samozaupanjem gleda v bodočnost.

2. JRZ je prepričana, da se bo v banovini Hrvataki vestno varovala enakopravnost Srbov in Slovencev s Hrvati, tako da bodo tudi ti imeli ne samo iste dolžnosti kot Hrvati, temveč tudi iste pravice.

3. JRZ bo nadaljevala svoje delovanje za demokratizacijo političnih, socialnih in gospodarskih vprašanj, odklanjala pa bo vsako zlorabo demokratskih svoboščin pred prekratnimi elementi in anarhijo. Vedno smo pripravljeni za vsako, pa tudi najmanjšo presnovo, ki stremi za izboljšanjem političnih, socialnih in gospodarskih razmer na podlagi načel narodne svobode in enakopravnosti.

4. Glavni odbor je po referatu tajnika dr. Kreka podrobno razpravljal o načrtu volivnega zakona in o volitvah narodnih poslancev. Glavni odbor stranke je ugotovil, da načrt volivnega zakona še ni končno sestavljen in tudi še ni sprejet v ministrskem svetu. To, kar imamo pred seboj, je samo še načrt volivnega zakona. Zato bo stranka po svojih zastopnikih v vladi storila vse, da se upoštevajo želje in pripombe, ki so jih na seji glavnega odbora izrazili posamezni govorniki. V soglasju s svojimi demokratskimi načeli želi stranka, da se volitve razpišejo in izvedejo takoj, kadar hitro bodo to dopuščale splošne politične razmere, da bi se država na ta način vrnila čimprej v normalno politično življenje in narodno predstavništvo. Zato morajo člani naše stranke v vladi storiti vse, da bodo čimprej ustvarjeni vsi pogoji za pravilne volitve. Stranka smatra, da je neobhodno potrebno pred kakršnimkoli volitvami izvesti presnovo in preurediti vse dele države in državno skupnost po načelih narodnega sporazuma, tako da bodo vsi deli države enakopravni in zadovoljni.

Naiprej ureditev države, potem volitve

Da je prišlo do teh sklepov, je v prvi vrsti vzrok izjava hrvatskega voditelja dr. Mačka, ki je pred kratkim ob obisku pri-

ca Pavla v Zagrebu pripovedoval, da hoče takoj volitve in da se bo šele potem razgovarjal o nadaljni preureditvi države.

Slovinci in Hrvatje nimamo krajevnih sporov. Zgodovina je že davno določila naše meje. Kadar Hrvatje odstopijo Osilnico, Drago in Travo, ki so ob belgrajskih poizkusih centralističnega urejanja države prišle pod Hrvatsko, ne bo prav nobenega krajevnega vprašanja, ki bi ga bilo treba še reševati. Tudi v tem smo si bili Hrvatje in Slovenci edini, da smo vsi dosledno vodili boj, proti belgrajskemu centralizmu. Res da nismo mogli slediti hrvaški taktiki in da se ji v njenih najskrajnejših izrazih boja proti Belgradu nismo hoteli podrediti, toda končni cilj enih in drugih, ki ga nobeden nikoli ni izgubil izpred oči, je bil boj proti centralistični uredbi države, in zahteva, da si vsak narod svojo hišo, po svoje uredi. Ko je prišlo 26. avgusta do sporazuma in do ustanovitve hrvaške banovine, smo to odkritosrečno pozdravili kot silen uspeh boja proti centralizmu, ki se ne more več vrniti, in iskreno želeli, da si Hrvatje čim boljše uredijo novo banovino. Če tudi je bilo za nas neprijetno, da ni bilo takoj obenem govora o ustanovitvi slovenske enote, ki bi odgovarjala temu, kar so Hrvatje dobili, in če tudi nas je zbolelo, da je bila ureditev drugih banovin šele nekako na koncu predvidena tako, da je izgledalo, kot da gre Hrvatom neka prednost pred drugimi, vendar nismo niti trenutek izgubili dobre volje v prepričanju, da ni sile, ki bi mogla vstaviti preurejanje naše države.

Enakopravnost je predpogoj sodelovanja

Ko je hrvaški voditelj dr. Maček z veliko silo poudaril, da hoče najprej volitve in šele potem nadaljno preureditev države, pa smo se le vprašali, ali ne velja za Slovence in recimo tudi za Srbe isti paragraf ustave, po katerem so dobili Hrvatje svojo banovino. Predpogoj res bratskega sodelovanja je pač enakopravnost. Mi razumemo, da želi dr. Maček volitve. Danes se čuti močan med hrvaškim narodom. In vsak gre takrat rad na volitve, kadar misli, da je še, toliko silen, da se mu nasprotniki ne bomo mogli resno ustavljati. Če ima dr. Maček enkrat večino v hrvaškem saboru in večino hrvaških zastopnikov v osrednji narodni skupščini, potem po svoji volji in svojih zamislih lahko napravi Hrvat-ko tako, kot jo on hoče. Tudi to ve, da bi njegova skupina v belgrajski skupščini sedaj precej pomenila, kot morda kasneje, ker so danes srbske stranke zelo razbite. Ščasoma

se bodo okrepile in zbrale znova svoje somišljenike. Razumemo pa prav tako dobro, da bi urejevanje države v narodni skupščini pomenilo nove boje in s tem novo odlašanje in zavlačevanje. Hrvatje sami nič ne skrivajo, da bodo za svojo banovino zahtevali še okraje po Vojvodini in Bosni. Vse, kar je Hrvatov v državi, bi radi spravili pod eno streho. Pri tem jih nič ne moti, da je že v dosedanji banovini hrvaški, veliko več Srbov, kot je Hrvatov raztresenih po raznih krajih vzhodno od sedanje meje hrvaške banovine. Precej jasno je, da Srbi ne bodo prav z ozirom na Srbe v Liki in drugod po Hrvaškem ničesar več odstopili. Nastal bi nepotreben boj v narodni skupščini in ureditev cele države bi se vlekla in vlekla. Če pa ne bi prišlo do ureditve srbske politične enote, ki bi odgovarjala hrvaški banovini, tudi ne bi prišlo do slovenske. Zato pa tega zavlačevanja ne maramo. To pomeni resolucija JRZ.

Upoštevati je treba slovenske narodne zahteve

Slovinci smo Hrvate vedno ljubili kot svoje najbližje brate, s katerimi tudi nimamo nikakih krajevnih sporov. Nas je sicer malo, toda kolikor moremo, smo vedno radi opora Hrvatom. To je bilo v preteklosti, to se je kazalo zlasti v letih po padcu diktature in se bo izkazalo vedno znova. Pri vsem prijateljskem mišljenju pa seveda ne moremo, da ne bi povedali tudi mi svojih želja. Svojo politiko moramo uravnavati po slovenskih narodnih zahtevah.

Naj pripomnimo, da se mnogim ne zdi ugodno iti na volitve, tudi zaradi razmer v kakršnih živimo. Vse gleda v zunanji svet in vsi s strahom pričakujemo, kaj nam pri-nesse evropska vojna. Ali prizanese naši državi, ali nas potegne vojni vrtnec kljub odločni volji, da hočemo biti nevtralni? V takih časih, pa je še posebno potreba notranjega miru in slege. Nikakor ne bi bilo umestno, da bi se ljudje razburjali z volilnim bojem, ki je v naši državi vedno zelo oster. Narodno predstavništvo bi bilo sicer potrebno. Po svojih poslancih narod pove svoje mišljenje. Tako narodno skupščino smo tudi imeli, toda 26. avgusta ob sporazumu s Hrvati in na zahtevo Hrvatov je morala narazen. Bile so izredne razmere, zato smo se uklonili izrednim odredbam. Treba pa je, da se tudi sedaj upoštevajo izredne razmere.

Ker Hrvatje tudi to dobro vedo, smo prepričani, da bodo svoje želje glede volitev zastavili splošni koristi. Rekli smo: da raz-

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Naša šola in naše učiteljstvo

(Dalje.)

Ti-le članki, ki jih bo nekaj več, bodo prišli tudi pred oči tistih, ki so prizadeti. Imeli bodo svoje ugovore in izgovore. Oglejmo si par teh ugovorov.

Ugovarjali bodo: Zakaj pa Cerkev tega propadanja morale ne ustavi, saj stoje cerkve po celi deželi! — Toda, kdo ne ve, kako se vpliv Cerkev vedno bolj manjša, kakor so neštete sile dan za dnem in že dolga desetletja na delu, da bi vpliv Cerkev kar najbolj oslabil, uničile! Kako pa boš vplival na fanta, če ti pa blizu ne pride, če pa med pridigo zupljaj cerkve stoji? Cerkev nima vnanje moči, da bi človeka prisilila izpolnjevati božje zapovedi; pri njej je vse odvisno le od dobre volje. Država pa ima moč in večkrat je potrebna sila, ako hočete ljudi držati v redu in na potu poštenja.

Temu ne more nihče ugovarjati: Ko bi ljudje Cerkev poslušali, se po njenih naukih ravнали, bi ne bilo nobenih hudodelstev in hudodelcev, nobene tatvine, nobenega ropu, nobene krivice, nobenega sovraštva. In nihče ne more tožiti, da niso ljudje, ki pridno v cerkev hodijo, pridige poslušajo in zakramente prejemajo, poštene in dostojni ljudje. Da fant, ki gre k spovedi vsak mesec, ne zapeljuje deklet, ni pijanec in ponočnjak, ne pretepač, ne krađe, ne goljufa, ne mori.

Ugovarjalo se bo, da smo tudi mi grešniki. — Tega tudi nihče ne taji. Če je celo sv. Janez, Jezusov ljubljeneec, rekel: »Ako rečemo, da nimamo greha, sami sebe varamo in resnice ni v nas.« — Toda je razlika med grehom in grehom, kakor je razlika med živalico in živaljo, recimo med mačkom in levom, komarjem in slonom. Na ljudih, ki žive s Cerkvijo, se pa vsak madež večji vidi kakor na drugih. In če je kak madež, ga mi imenujemo madež, ga obsojamo, se ga sramujemo in keasmo, — dočim se ljudje, ki Cerkev mrze, z grehom večkrat še ponašajo, o kesanju pa celo ni govora!

To se nam je zdelo potrebno pojasniti in ugotoviti, predno povemo in ugotovimo, kaj je na naši šoli napačnega. Zakaj, v primeri s velikimi stroški šola nikakor ne rodi potrebnih sadov. Zdaj nam bo to lahko dognati in spoznati.

Naša šola v primeri z ogromnimi stroški nikakor ne rodi potrebnih sadov. Tega se mo-

ramo vsi dobro zavedati in s tako šolo ne smemo zadovoljni biti! Zakaj pa ne?

Naša šola je enostranska. Ne vzame cellega človeka, kakor je. Vzame preveč samo njegov um, ne pa dosti njegovega srca. Ga samo poučuje, ne pa dosti vzgaja. Polni mu glavo z znanjem, premalo pa blaži njegovo srce ali značaj.

To je temeljna napaka naše šole. Kajti glavna stvar pri človeku ni glava, ampak srce, značaj. Glavno ni, koliko človek ve, ampak kakšen je. Najbolj učen človek je lahko največji lump. Učenost njegova mu služi lahko v to, da je v hudobiji večji mojster. In res veliki lopovi niso najbolj neumni ljudje. Navadno so zelo prefrigani.

Nihče naj pa ne trdi, da ne znamo ceniti vede in izobrazbe, da ljubimo nevednost in duševno temo! Veda je lepa reč. Veda je resnica. In človekov um je ustvarjen za resnico; kakor želodec za jed, tako um za resnico. Kar je telesnim očem svetloba, to je duhu resnica. Čim bolj duh prodre v kraljestvo resnice, tem lepše je. Vse to je res. Prav tako pa je res, da je večjega spoštovanja vreden človek blagega srca, doberljiv, sočuten, usmiljen, postrežljiv, potrpežljiv, ki pa še brati ne zna, kakor pa npravno pokvarjen učenjak, ki svoje znanje rabi v zlo. In število takih je legijon.

Iz tega je pa razvidna vsa velika pomanjkljivost naše šole, ko le poučuje, premalo pa vzgojuje. Samo znanje človeka ne stori boljšega. Svet pa bolj potrebuje dobrih ljudi, kakor učenjakov. Dobrota svet ogreje, osrečuje, ne užene.

Zakaj so časi slabi? Ker so ljudje slabi. Dajte nam boljših ljudi, pa bodo boljši časi! A teh nam sedanja šola ne da. Zato ni dobra. Človek je ustvarjen za srečo. Srečen želi.

Finci tolčejo Sovjete naprej

Italijansko časopisje piše: Velika bitka, ki je zadnje dni divjala severno od jezera Ladoga, se je končala s sovjetskim porazom. Po najnovejših poročilih se Sovjeti hitro umikajo z bojišča. Sovjeti so na tem odseku nastopili s tremi divizijami, ki so Fince napadle začeti pri Sumijervi, odkoder so skušale napredovati v treh smereh. Korakale so

ga naroda in da se ta v nobenem primeru ne da zmešati od nobenih agitatorjev, pa naj pridejo v kakršnemkoli oblačilu in od koder koli.

Volivni red, ki se izdeluje, ima za podlago splošno, enako in tajno glasovanje. Kako bo ta volivni red končno izgledal, pa ne vemo. Če se dela volivni red za celo državo, mora pač vsak nekaj odnehati. Morda tudi mi ne bomo popolnoma zadovoljni z novim volivnim redom, saj ne vemo, kaj nam vse prinese. Vendar bo ob tajnem glasovanju prišlo ljudsko mnenje do pravega izraza. Slovenci so že tolikokrat pokazali, komu zaupajo, da ni danes o tem nobenega dvoma več. Pri vsem tem le želimo, da bi bile kmalu take razmere v državi in okrog nas, da bi lahko zopet izvolili svoje zastopnike v narodno skupščino in v skupščino slovenske banovine.

biti; to je v njegovi naravi. Menite pa, da je danes človeštvo bolj srečno, kakor v dobi, ko niso poznali kina in radia in telefona, avtomobilov in aeroplanov? Vse ta napredek novega časa je lep in smo ga veseli; a ljudje ne ne štejejo srečnejši kakor v časih, ko vsega tega niso imeli.

*

Naša šola premalo vzgaja. Premalo otroka blaži, zlahtni, premalo boljšega dela.

Pa zakaj zlasti premalo vzgaja? Zato ker ne rabi najboljšega vzgojnega sredstva. To najboljšo sredstvo je brez vsakega dvoma vera. Ali je treba morda še dokazovati, da je to najboljšo vzgojno sredstvo? To bi se reklo res vodo nositi v Savo. Vzemite samo kakega svetnika! Njemu je vera vodilo in gonilna sila vsega njegovega življenja. In kakšen je tak človek, ki je svetnik? To je najpopolnejši, najbolj dovršen, najboljši človek. Vzor človeka. Ko bi bili sami svetniki na zemlji, bi bila zemlja res nekaj raj, kolikor je na zemlji sploh mogoč. Vsega hudega na svetu je kriva grda sebičnost, ko človek misli le nase, skrbi le zase, za druge pa mu ni mar, jih prezira in zatira. Svetnik pa prezira sebe, sebe pozablja, misli in dela le za druge. Tak je bil naš rojak škof Baraga, ki je zapustil dom, nevesto, domovino in v njej prijetno življenje in se vsega žrtvoval divjim Indijancem. Ali ni to vzor človeka? — Ali vzemite le eno usmiljeno sestro! Tudi ta zapusti dom, starše in vso prostost ter živi, dela in se žrtvuje vsa za trpeče bolnike. Nima nobene prostosti, nobenih počitnic, nobene plače, nobene odlike, celo hvaležnosti ne. Vse njeno upanje sta Bog in nebena. Moč za vse žrtve ji daje le vera.

Povejte torej, ali ni vera najmočnejši nagib, ki človeka drži na pravem potu? Najboljše vzgojno sredstvo, ki napravi ljudi dobre, blage, poštene, plemenite? In tega najboljšega sredstva vzgoje naša šola noče. Vsaj noče v zadostni meri. (Dalje.)

memo razloge, zaradi katerih bi dr. Maček rad prav sedaj na volitve, toda on ve prav tako, da je danes dovolj politično močan, da bo resnične potrebe Hrvatov tudi brez takojšnjih volitev lahko drugače zavaroval in svoje namene dosegel. Naenkrat se vsega ne da napraviti. Tudi Rim, pravijo, ni bil zgrajen v enem dnevu. Hrvati vedo, da bodo svojo politično moč še zelo rabili, ker je še mnogo vprašanj, zlasti finančno, kjer bo treba vse sile, da se doseže pravo ravnotežje. Zato smo prepričani, da ne bodo potrošili svojih velikih političnih kapitalov za boj, kdaj naj bodo volitve.

Iz tega, kar smo povedali sledi, da je zelo, zelo majhna verjetnost, da bi imeli sedaj kake volitve. Če bi prišlo do njih proti našemu pričakovanju, pa bomo seveda mirno storili svojo dolžnost in pokazali celi državi, na čigavi strani je ogromna večina slovenske-

tri dni v snegu in mrazu, ko so prišle v stik s finko obrambo. Toda Finci so takrat nenadno prešli v protinapad. Razdelili so se v dve koloni ter so nalik škarkarjem v hitrih, dva dni trajajočih pohodih sovjetske divizije s dveh strani obkolili. Ena finska kolona je bitela po odseku pri Tolvajervi, druga po odseku Sertavala. Sovjetske sile so se kar naenkrat znašle v precepu. Da bi se izognile obkolitvi, so hotele uporabiti železniško progo Svistamo-Suojervi, toda finska letala so jo razbila. Zato so Sovjeti dobili povelje, naj se čimprej umaknejo iz zagate, v katero so zašli. Med umikom so jih Finci z obeh strani hudo obdelovali. Bitka je za enkrat končana v prilog Fincev. Sovjeti so Fincev spet prepustili ogromne količine orožja in municije ter mnogo ujetnikov.

Sovjeti so na Finskem izgubili doslej že 500 tankov, torej skoraj polovico. Finski minister je te dni izjavil, da bodo Finci, čeprav nad vse hrabri, morali končno podležiti, ako ne bodo dobili pravočasno dovolj aeroplanov: bombnikov in zlasti lovcev.

Kmetije!

Vaša stanovska organizacija je Kmečka zveza!

KAJ JE NOVEGA

Torpedovka „Ljubljana“ se je potopila

Torpedovka »Ljubljana«, najodobnejša edinica naše vojne mornarice, je te dni plula z rušilcema »Belgrade« in »Zagrebu« skozi preliv Sv. Ane v Šibenik. Zdi se, da je »Ljubljana« plula prepočasno in preveč ob desni obali preliva, da sta jo tok, ki prihaja od izliva reke Krke in pa huda burja pritiskala ob podmorsko pečino pri vходу v preliv. Ladja je udarila ob čer, ki jo je raztrgala na dolžino 20 metrov. Poškodba je bila tako huda, da je bilo takoj jasno, da je »Ljubljana« izgubljena.

Poveljnik torpedovke, kapitan vojne ladje g. Ahlin, po rodu Ljubljčan, je skušal pripeljati ladjo do rta Šipan, da bi obsedela na plitvini, toda zaradi vdora vode so se ustavili stroji, zaradi česar se je rušilec ustavil, se nagnil na stran in se brž potopil.

Pri udarcu ob čer sta bila poškodovana dva tanka za nafto, zaradi česar se je ladja nagnila. Častniki in mornarji so do zadnjega vztrajali na ladji in se šele v zadnjih trenutkih rešili na vlačilce ter razne pomožne ladje, ki so prihiteli »Ljubljanici« na pomoč.

Ker je morje na mestu, kjer se je ladja potopila samo 10 do 20 metrov globoko, je verjetno, da jo bodo lahko dvignili. Raču-

najo, da bodo reševalna dela trajala kak mesec dni.

Ker se je za prihod oddelka rušilcev v Šibenik zbralo na obali veliko ljudi, je nesrečo opazovala z obale velika množica, ki je pomagala pri reševanju mornarjev, katere je ob určenu vrglo z ladje v vodo.

Častniki s potopljenimi torpedovkami in drugi strokovnjaki izjavljajo, da je do nesreče prišlo le zaradi burje. Poveljnika ne zadene nobena krivda in je ravnal tako, kakor določajo pomorska določila ob takih nesrečah.

V Šibenik je kmalu po nesreči priplul z bojno ladjo »Zmaj« kontraadmiral Pavič in poveljnik naše mornarice admiral Polič, ki bosta vodila preiskavo o nesreči.

Torpedovka »Ljubljana« je bila spuščena v morje na Vidov dan leta 1938, 6. oktobra lani pa je posebno odposlanstvo ljubljanskega mesta z županom dr. Adlešičem na čelu izročilo torpedovki častno bojno zastavo z ljubljanskim grbom, grb mesta Ljubljane v bakru in druge spominke dragocenosti, ki so jih hranili na torpedovki, ki je nosila ime slovenske prestolnice.

DOMAČE NOVICE

d Uspešno posredovanje bana dr. Marka Natlačenca za rudarje. Na ponovno osebno posredovanje bana dr. Natlačenca je TPD dala rudarjem izreden nabavni prispevek, poročenim po 300 in samskim 150 din, brez ozira na skupine. Pri zadnji stavki se je ogromni večini rudarjev vendar šlo le za boljši kos kruha. In da se zadosti upravičenim težnjam rudarjev, so bivši poslanec Bitenc ter Križnik in Zmave in tudi zastopniki ZZD ponovno pojasnili vse g. bahu in ga prosili posredovanja, da ne bodo nedolžni trpeli. G. ban je, kakor prej med stavko, tudi sedaj pokazal polno razumevanje za rudarske zadeve in končno pri TPD uspel.

d Za 200 milijonov din tobaka je lansko leto pokadila Slovenija. Prodanih je bilo v Sloveniji okoli 189 milij. cigaret »Ibar«, 400 milij. »Dravac«, 90 milij. »Zetac«, 500 milij. »Moravac«. Med cigaretami so najbolj priljubljene mešane inozemske cigare, ki jih je bilo 4 milij. prodanih. Cigare ljubijo samo še stari ljudje in zlasti viržinkarji rajši kupujejo fabrikat ljubljanske tobačne tovarne kakor iz drugih. Lani so prodali v Sloveniji za 3000 kg »noslanec«, to je moka tobaka, ki ga rabijo mnogi ljudje, zlasti starejši, da noslajo in skušajo tudi prijateljem ponuditi svojo »tobakijeroč«. Križ je pa s starimi »čikarjic«. Ti so pa porabili čikarskih klobas za 10.000 kg. Škoda je, da ne prodajajo več po trafikah v primernih papirnatih zavitkih tobaka za pipe.

d Načrt uredbe, ki naj ne zagleda belega dne. Kmetijsko ministrstvo pripravlja ured-

bo, s katero misli spremeniti zakon o kmetijskih zadrugah v tem smislu, da bi se v kmetijskem ministrstvu ustanovil poseben revizijski odsek za revizijo zadrugnih zvez in zadrug. Po tej uredbi, ki se pripravlja in ki je naperjena proti zadrugištvu, revizijska zadruga zveza ne bo mogla izvrševati več revizije.

d Zagreb je imei leta 1910 samo 42 industrijskih podjetij, zdaj jih ima nad 250.

d Veliki snežni zameti so bili te dni skoraj po vsej Jugoslaviji. Promet je bilo zelo oviran. Vlaki so imeli velike zamude. V Južni Srbiji groze poplave. — Pred 200 leti je ležal sneg po naših krajih do junija.

d Vrli tehnik »Gorenjec« slavi letos svojo 40-letnico. Jubilejna številka izide v soboto, 10. februarja.

d Državni premogovniki so zvišali ceno premoga s 1. januarjem za 10—15 din za tono v prodaji na debelo.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju, z uporabo naravne »Franz-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zauživa in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.

S. br. 25.400 od 4. oktobra 1937.

d Nekaj o bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji. Javna bolnišnica usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu je v letu 1939 sprejela 2654 bolnikov, iz leta 1938 jih je ostalo 104, skupaj torej 2758. Od teh je bilo ozdravljenih 1815 bolnikov (68,34%), zboljanih 724 (27,26%), neozdravljenih 71 (2,67%), umrlo jih je 46 (1,73%). V oskrbi za 1. 1940 sta ostala 102 bolnika. Povprečno dnevno stanje je bilo 128 bolnikov. V letu 1939 je bilo 46.898 oskrbnih dni in odpade na vsakega bolnika 17 dni. Bolnišnica ima trenutno na razpolago 150 postelj. Bolniško osebje sestoji: 2 zdravnik, 20 redovnega osebja in 16 civil-

nega osebja. V letu 1939 je bilo izvršenih 793 raznih operacij, 620 rentgenskih pregledov ter okrog 900 mikroskopskih in drugih preiskav.

d TRGOVCI! Uhogrelee razpošilja vsako množino Stermeckl — Celje.

d Ljubljana je štela konec l. 1930: 87.000 prebivalcev. Od teh je bilo 4516 tujih državljanov.

d Draga gosja jetra. Neka zagrebška gošpodinja je naznanila prodajalca perutnine Mavra Grosa v Zagrebu, da ji je zaračunal za tri četrt kilograma gosjih jeter 75 din. Prodajal jih je tedaj po 100 din za kg. Okrajno sodišče je obsodilo Grosa na sedem dni zapora in 300 din denarne globe, dalje na 100 dinarjev pavšalnega zneska, plačati pa mora tudi 60 din za objavo sodbe v »Nar. novinah«.

d Pri zaprtju ali pri motnjah v prebavi vzemite jutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josefa« vode.

IZ DOMAČE POLITIKE

p Jasne besede ministra dr. Kreka. Na vprašanje časnikaarjev glede notranje politike zadnjih dni, je povedal minister dr. Krek tudi sledeče: Čeprav še vedno živimo od sijaja in veličine zagrebških dni, vendar vidimo, da so se že pojavila v javnosti mnenja in predlogi, kako je treba politiko, ki je v Zagrebu dobila svojo krono ter proslavila svoje zmagovalstvo, pospešeno nadaljevati. To je politika narodnega sporazuma in politika demokratizacije javnega življenja. Zdaj je treba urediti še druge dele države po istem načelu z ustavo in organizacijo, da bodo tudi Slovenci ter ves narod Jugoslavije čimprej občutili vse dobroto nove državne ureditve, da bomo spravili čimprej v celoti to vprašanje z dnevnega reda, da bo dobilo pravilno osnovo za pravilno sodelovanje Srbov, Hrvatov in Slovencev in urejeno državo. Lahko dodamo še to, da si ne moremo zamisliti niti demokratizacije javnega življenja v naši državi brez predhodne rešitve tega vprašanja.

p Odgovornost pred narodom. Pod tem naslovom prinaša tehnik »Gorenjec« uvodni članek, kako zvišeno in sveto je poslanstvo služiti narodu. Na koncu pa veli: »Kakšni so tvoji voditelji, slovenski narod? Ne mislimo tu morda zvišene osebe našega prvega, velikega voditelja in državnika, predsednika senata g. dr. Antona Korošca, o katerem vemo nesporno, kako skrbi za slovenski narod, kako temu narodu in brigi za njegovo blaginjo pripada vse njegovo delo, vse sposobnosti, vsa njegova osebnost. On je naš resnični, pravi prijatelj in voditelj. Pač pa mislimo tu na vse tiste številne poedince, ki so kakorkoli v javnem življenju, na državne uradnike na višjih in nižjih položajih, na mladino, ki študira, na učiteljsko in profesorje, ki jima je ta mladina poverjena — in končno na vse tiste, ki se aktivno pečajo o politiko, ki imajo različna voditeljska mesta, bodisi v občini, okraju ali banovini. Ali se vsi ti služabniki naroda zavedajo pri svojem delu odgovornosti pred narodom, kateremu služiti morajo pošteno, zvesto in nesebično, zasledujoč le koristi in dobrobit skupnosti in ljudstva.«

p Zagrebški »Obzor« prinaša članek o preureditvi države pred volitvami ter vmes govori, da je sporazum od 26. avgusta le kompromis, ki pa je bil bolj na škodo Hrvatov. Nato pa končno pravi: »Vsekakor, če bi zdaj

VINA

prvovrstna, po najugodnejših cenah kupite pri CENTRALNI VINARNI v Ljubljani

Kot otroka božja

Morebiti ste že kdaj brali življenjepis sv. Male Terezije. Ali že veste, da sta njen oče in njena mati trkala na samestanska vrata. Pa ju niso sprejeli, ampak so ju poslali nazaj med svet. Bog ju je klical v zakon. Poročila sta se in postala sta reditelja svetih otrok. Duhovnik, ki bi danes praznoval že 100-letnico svojega rojstva, je pripovedoval svojemu mlajšemu tovarišu: »Možila se je v vsakem oziru zgledna dekle. Ko so pobožne duše za to moštitev zvedele, so hotele za vsake cene njene moštitev preprečiti. Od Poncija jih je vodila pot do Pilata. Nazadnje se se lotile tudi njega, duhovitega očeta, v katerega je imela nevesta vse zaupanje, in se mu začele govoriti na vse sopo: »Ali ni škoda, da se onegava Majda možil! Mar naj bi ostala te, kar je sedaj! Kaj pravite vi, ki vaši pridni Majdi? Posvarite jo, pregovorite jo. Zakaj sili v zakonske križe in težave, ko ji treba nič!« Duhovni gospod pa ni pograbil Majde, pograbil je pa vse tiste »gorečec« duše s precej ostro besedo: »Pa ravno take naj se može, kakor je Majda! Ali mislite, gospodične — bilo je namreč v mestu, zato je bilo ime gospodične res kar na mestu — ali mislite torej gospodične, da je zakon samo za izgube in za vlačugelc! Ali ni ista resnica, samo z drugačnimi besedami zapisana tudi na straneh sv. evangelija? Tako rodi vsako dobro ilavo dober sad, slabo drevo pa rodi slab sad.« Iz zakonov po volji božji bomo dobili tudi otroke po volji božji, iz zakonov, kjer ni božjega duha, pa prihajajo otroci, že veste, živagega duha...

začeli deliti državo na tri enote, je postavljena takoj neobhodna zahteva, naj se banovina Hrvatska na novo razmeji. Hrvatska politika ne more pristati na belgrajsko zahtevo, naj se zdaj enostavno priključijo v srbsko enoto vse dežele vzhodno od banovine Hrvatske ter naj bi šele kasneje, ko bi se pokazala potreba, narodna skupščina izvršila nekatere popravke v razmejitvi.

p V obrambo volivnega zakona za hrvatski sabor prinaša »Hrvatski Dnevnik« zoper srbske glasove podatke, kjer dokazuje, da je volivni red tako urejen, da je to celo Srbom na korist.

p Ob triletnici pogodbe o večnem prijateljstvu. Ob priliki triletnice pogodbe o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo sta izmenjala pozdravne brzojavke tudi predsednika vrhovnih združnih ustanov v Jugoslaviji in Bolgariji. Predsednik bolgarskega narodnega združnega odbora, Hristo Ganev, je poslal predsedniku Glavne združne zveze v Jugoslaviji, dr. Antonu Korošcu, naslednjo brzojavko: »Ob obletnici sklenitve jugoslov.-bolgarske pogodbe o večnem prijateljstvu se naše misli nezadržno usmerjajo k našemu bratskemu združnemu sodelovanju, ki je dobilo izraza v jugoslovanski in bolgarski združni ustanovi. Ista ideja prijateljstva in razumevanja med obema sosedoma in bratskima ljudstvom ter miru med njima gospoduje nad tem dogodkom. Znova potrjujemo svojo vdanost našemu meddržavnemu prijateljstvu in želimo okrepiti bratske vezi v korist združne misli in blagostanja ter napredka obeh ljudstev.« — Predsednik Glavne

združne zveze, dr. Korošec, je odgovoril voditelju bolgarskega združništva s tole brzojavko: »Zahvaljujem se Vam v imenu jugoslovanskega združništva za bratske želje ob priliki triletnice o večnem prijateljstvu med Jugoslavijo in Bolgarijo. S svoje strani gojim vročo željo, da se prijateljske vezi poglobijo in še bolj okrepe ter da bi jugoslovansko-bolgarska sloga v bodoče dosegla še lepše in plodnejše uspehe.«

p Pijani svobode. Ono nedeljo je bilo na belgrajskem vseučilišču zborovanje belgrajske komunistične akademске mladine. Časopisje je poročalo, da je bilo okrog 2000 akademikov in akademičark. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki pa jo je oblast zaplenila.

p Časopisje poroča o nekem načrtu, po katerem bi se JRZ združila z bivšo radikalno stranko. Po tem načrtu bi bil baje predsednik nove stranke Ace Stanojevič, podpredsedniki pa dr. Korošec, Cvetković, Trifunović in Kulenović.

NESREČE

n Nesreča treh naših ministrov. Ministrski predsednik Cvetković, finančni minister dr. Sutej, minister brez listnice dr. Konstantinovič in minister socialne politike dr. Budisavljevič so bili 28. januarja na lovu na Belju. Vračali so se v Belgrad v dveh samolonskih vozovih, ki sta bila priklopljena zagrebškemu brzovlaku. Iz do sedaj še nepojasnjenega vzroka, se je brzovlak zaletel v pred njim vozeči tovorni vlak. Predsednik vlade je dobil nekaj prask po obrazu, minister Konstantinovič pa po hrbtu. Minister Budisavljevič je ostal nepoškodovan. Nekoliko resnejše so poškodbe finančnega ministra dr. Suteja na rokah in nogah. Vse ministre so takoj prepeljali z avtomobili v Rumo, kjer so jim nudili prvo zdravniško pomoč, nakar so ministri nadaljevali pot v Belgrad.

d Zamrznjena Drava. Dne 25. januarja je falska elektrarna zopet obvestila mariborsko industrijo, naj omeji ob večernih urah, ko je obtežba omrežja zaradi razsvetljave največja,

svoje obrate, ker primanjkuje toka, dobava iz Trbovelj pa je včasih nekoliko negotova. Drava je sedaj od falskega jezusa do Dravograda zamrznjena ter je led mestoma tako debel, da ljudje lahko hodijo peš z enega brega na drugega, pri St. Lovrencu vozijo čez reko celo vozovi. Gladina reke se je zaradi ledu precej dvignila, vendar pa niso utemeljene vznemirljive vesti, ki se širijo po Mariboru in po nekaterih krajih, naj bi Drava že zalivala državno cesto ter nagromadila toliko ledu, da bi bil jez na Fali v nevarnosti.

d Občina Pobrežje pri Mariboru je svojim nameščencem povišala s 1. aprilom plače oziroma mezde za 10%, ker draginja stalno narašča. Preračun se bo zato zvišal za kakih 20.000 dinarjev.

d V ptujskem okraju letos že štirje požari. Letos so bili v ptujskem okraju že štirje požari, ki so uničili gospodarska posestva, razno gospodarsko orodje, seno, slamo in podobno. Gorelo je po vrsti pri Satler Katarini v Strajni, občina Podlehnik, pri posestnici Čuš Mariji v Sakušaku, občina Sv. Lovrenc v Slov. goricah, pri posestniku Pišku Ivanu v Janškem vrhu, občina Ptujaka gora, in pri Marinu Petru v Hranjigovcih, občina Sveti Tomaž pri Ormožu. Skupna škoda znaša okoli 50.000 din, skupna zavarovalnina pa samo 21.000 din.

d Na napačni poti. Gasilaka četa v Radvanjah pri Mariboru je imela te dni občni zbor. Pozornost zbujala novi odbor te čete zaradi nekaterih imen, na podlagi katerih se lahko sklepa, kakšen duh vlada med radvanjskimi gasilci. Mislimo, da bodo oblasti razčistile neprijeten pojav. Čudno je, da se to dogaja v občini, ki za gasilstvo res vzorno skrbi ter je postavila še lanske leto svojim gasilcem takšen dom, kakor ga ni daleč naokrog. V zahvalo pa potem gasilci kritizirajo delo občine ter si izvolijo vodstvo, ki ga v slovenski občini ne bi pričakovali nihče.

d Ena žalostna. Pred okrožnim sodiščem v Celju sta se zagovarjala 44 letni posestnik Gobec Anton in 25 letni posestniški sin Cajzek Janez, oba iz Stojnoga sela pri Rogatcu. Cajzek je 13. decembra v domači hiši v Stojnem selu napadel Artiča Avgusta, ga podrl

Dve nesreči zaradi snežnih plazov

Plaz je zasul mater, očeta in par volov. Oni četrtek, ko je tako močno snežilo, je hotel posestnik Raner, ki stanuje na severozahodnem pobočju Pohorja, v bližini Sv. Urbana nad Mariborom, napraviti pot po pobočju hriba, da bi lahko njegovi otroci šli v šolo in da bi bil zvezan s sosedji. V visokem snegu ni bilo mogoče napraviti gazi, pa je posestnik Raner zapregel par volov v velik štor, katerega je potem hotel z ženo pogniti do najbližjega sosedja Hauptmanna. Malo od Ranerjeve hiše je bil včasih gozd, zdaj pa je Hauptmann zasul sadonosnik. Pobočje je silno strmo in proti koncu pada v prepad. Ko je gospodar Raner peljal hodi s parom volov, je žena sedela na hodu ter ga ravnala v pravi smeri. Ko sta prišla na pobočje, se je nanekrat na vrhu utrgal snežni plaz v površini tričetrt orala in zgrmel v dolino ter potegnil za seboj tudi Ranerja, ženo in volovsko vprego. Vse skupaj je zgrmel kakih 60 m v globino ter ostalo v grapi pokopano. Nihče, niti domači, niti sosedje, niso vedeli za usodo, ki je zadela posestnika. Pri Ranerju je bila doma 78 letna stara mati in štirje otroci v starosti od 2 do 10 let. Niti sanjalo se jim ni, kako strašna nesreča je zadela njihove starše. Vsi so nestrpno pričakovali, da se bosta oče in mati kmalu vrnila. Zjutraj jim je zmanjkalo drv in jih je stara mati napotila k sosedu po drva in naj vprašajo, ali so starši morda tam. Otroci so po meter visokem

snegu gazili do sosedov in bili zelo razočarani, ko ni bilo tam njihovega očeta ne matere. Sosed Hauptmann se je naveličal v srce huda slutnja. Šel je pogledat in videl, kje se je utrgal plaz. Takoj je šel v Kamnico obvestiti šupana o morebitni nesreči. Zupan gosp. Lovrenčič je poklical gasilsko četo, ki so se šli z mnogimi drugimi napotili k Sv. Urbanu. Po dolgem kopanju in iskanju so odkopali najprej vole, potem posestnika Ranerja, nekoliko višje pa njegovo ženo.

Plaz je odnesel očeta in sina. Janez Božnar, kajzar od Sv. Andreja v škofjeloških hribih, po domače Koper, in njegov 12 letni sin Urban sta v torek, 23. januarja dopoldne, blizu hiše orala sneg, kar je pribrel po bregu od sv. Ožbalta plaz snega in odnesel oba s seboj. Pozneje si je po kostanjih pomagal iz snega. Sina je odneslo mimo. Oče je še elizal njegov obupni klic: »Atak, potem pa ga ni več videl. Iskali so ga 14 ur. Samih sosedov je bilo premalo, pa so šli poklicati pomoč v dolino v Puštal. Šele ob 2 po polnoči so ga našli mrtvega s plugom vred okrog 2 metra globoko v snegu. Pokopali so ga oni četrtek ob 9 v škofji Loki. Urban je bil najmlajši izmed petih otrok revne družine. Oče je ostal zdrav, mati pa je še par tednov precej bolna. V škofjeloških hribih sneži še ves teden in je nad mater snega. Zameti pod strmimi bregovi pa so visoki 3 do 4 metra.

Ime „hlapec“ naj izgine?

Pred nedavnim je bil v »Domoljubu« objavljen dopis z dežele pod naslovom: »Ime hlapec naj izgine!«

Ker je ta dopis nekakšen poziv slovenski javnosti, naj se raba besede »hlapec« opusti in zamenja z izrazom »gospodarski pomočnik«, in ker utemeljuje zahtevo s trditvijo, da je naziv hlapec za človeka poniževalen, naj mi bo dovoljeno, da z istega mesta tej trditvi odločno — ugovarjam!

Po mojem mnenju in po mnenju večine kmečkih ljudi, ne zveni ime hlapec prav nič poniževalno in je med slovenskimi kmečkimi ljudmi od prastarih časov uporabljen naziv za moške kmečke posle. Beseda sama je domačega porekla in je prvotno pomenila gotovo tudi pri nas mladeniča, neporočenega moškega, kar pomeni še dandanes n. pr. v češčini. Ker so služili včasih za hlapce pretežno samo mlajši, je lahko razumljivo, da se je sčasoma pomen besede prenesel, posebno še, ker so Bog ve zakaj! — za neporočene mladeniče iz tujke »infante« izpeljano besedo »fante« začeli uporabljati namesto domačega izraza.

Toda še koncem preteklega stoletja so slovenski pisatelji pisali: »Ko sem bil še majhen hlapčič« v pomenu »mlad deček«, kar dokazuje, da ni še tako dolgo tega, kar je beseda hlapec izgubila svoj prvotni pomen.

Pa tudi zdaj ime hlapec pri prav nič nefastno. Je le označba za stalno uslužbenega kmečkega posla. Mnenje dopisnika, da je ime hlapec poniževalno, ime sluge pa ne, je brez podlage, kajti sluga je samo hrvaška beseda za slovensko besedo služabnik, hlapec, mi pa jo rabimo v pomenu: služabnik pri gospodi ali v uradu. In po kmečkem pojmovanju pomeni hlapec mnogo več kot »poljedelski delavec« ali dninar. »Prvi hlapec« je na kmetih že častno ime. Spominja se samo na Janeza v Finžgarjevi »Dekli Ančki«. Tudi v svetem pismu se otaki imenujejo hlapci: »Govori Gospod, Tvoj hlapec poslušaj!« ali »Gospod, zdaj lahko odpustiš svojega hlapca« itd. In slovenski kmečki pregovori pravijo: »Bolje je biti dober hlapec kot slab gospodar.« »Dober hlapec — dober gospodar.« »Dobrega hlapca ni mogoče z zlatim denarjem preplačati in podočno.

Hlapec je v pravi slovenski kmečki hiši enakopraven član družine, ki si sam reže kruh in sam hodi v klet po pižamo.

Poniževalen pomen je besedi »hlapec« dal med Slovenci šele Cankar s svojimi »Hlapci«, toda ljudje, kakršne on v »Hlapcih« opisuje, se v slovenskem jeziku ne imenujejo »hlapci«, temveč »sužnjice in taki značaji niso »hlapčevske, nego »suženjske«. Kajti Cankar pravi v »Hlapcih«: »... gospodar se menja, bič pa ostane, ker je hrbet voljan in biča navajen...« Vsak kmečki otrok pa ve, da hlapca noben gospodar ne bo pretepaj, ker bi pri takem gospodarju nihče ne maral biti za hlapca. Pretepajti smejo le sužnje, ki si gospodarja ne morejo prebrati.

Toda isti Cankar je zapel tudi visoko pesem slovenskemu hlapcu s povestjo »Hlapec Jernej in njegova pravica«, ki je šla po vsem svetu.

V tej povesti pa nam je Cankar tudi dovolj jasno povedal, zakaj se dandanes kmečki mladeniči branijo služiti za »hlapce«: ne zato, ker je to ime poniževalno, temveč zato, ker ta poklic še nima nobene preskrbe za starost in za slučaj bolezni ali nesreče.

Stavim glavo, da se bo, kadar bodo tudi kmečki hlapci zavarovani za starost, bolezni in nezgodo, našlo zmeraj dovolj mladih ljudi, ki bodo radi kmečki hlapci, saj je vendarle delo in življenje na kmetih kljub vsej težavnosti — najljubše.

Vse povedano velja v enaki meri tudi za besedo »dekla«. Tudi ta beseda je pomenila prvotno mladenko, dekle. In če — kot vsak dan molimo, Marije ni bilo sram reči: »Dekla sem Gospodova«, se ni treba tega imena sramovati niti našim dekletom. Pa sem tudi prepričan, da se naša dekleta ne ogibljujejo te službe zaradi poniževalnega imena, temveč zaradi poniževalnih prenikljivih plač, ki jih dobivajo kmečke služkinje za svoje težko delo — česar pa največkrat niso krivi kmečki gospodarji, temveč težke socialne razmere, v katerih slovenski kmečki stan živi. To pa je spet poglavje zase.

Torej: živeli zvesti hlapci, živele pridne dekleta, — samo da bi lahko boljše živeli.

racij stalno raste. Tako je bilo že v letu 1938 sprejetih v bolnišnico 3070 bolnikov, operacij je bilo 1344, v letu 1939 je bilo sprejetih bolnikov 562 več, število operacij pa je naraslo za 546.

d Mraz in sneg, ki je zapadel te dni, je pristil številno divjačino iz košenskih gozdov, da je prišla v bližino naselij. Kmetje so videli včeraj večje skupine orn, skupaj kar po 30, ki so se približale hišam in niso prav nič boječe. Večjo skupino so opazili tudi v Liscih in Polulah.

d Upraviteljstvo hiralnice v Vojniku pri Celju je plačevalo mleko do 1. decembra po 1.65 din in ne 1.60 din, kot je bilo zadnjič pomotoma objavljeno. Vendar pridejo producenti na isto, ker se ob prejemu denarja odtegne kolek na račun. Sedaj je ceno dvignilo na din 1.75, kar je še vedno premalo z ozirom na tržne razmere pri nas. Upravitelja tukajšnje hiralnice in bolnišnice v Celju sta izjavila, da višje ne moreta plačati, ker ni preračunskih možnosti. Prosimo bansko upravo, da se novi preračun ozira na te nove tržne cene, da ne bo treba našemu kmetu dajati pridelkov po tako nizki ceni.

NOVI GROBOVI

s Umrli so: v Podgradu pri Sv. Juriju ob južni železnici posestnik Jože Koželj; v Senčurju pri Kranju dolgoletna kuharica rajnega župnika g. Rajčevića 71-letna Alojzija Potočnik; v Krškem vdova trgovca Ivana Zesser; pri Sv. Jakobu v Slov. goricah posestnica Frančiška Pluhar roj. Vudler; v Križevcih pri Ljutomeru mati okr. načelnika v Murski Soboti Marija Bratina; v Lipovcih pri Beltincih posestnica Terezija Jakob; v Filovcih v Slov. Krajinah posestnik Janez Lavrenčič; v Radovici 82-letna Barbara Molek; v uršul. samostanu v Škofji Loki m. Ivana Kalan; na Rakeku posestnik Ivan Koščak. — V Ljubljani so odšli v večnost: Mara Vadnal roj. Stojković; zvaničnik v p. Franc Šimic; polic. stražnik v p. Ferdo Safec; vdova po usl. drž. žel. Marija Kovač; nadzornik proge v p. Jakob Leder in vseuč. prof. dr. Pavel Grošelj. Naj počivajo v miru!

RADIO LJUBLJANA

Četrtek, dne 1. februarja: 18 Pester spored Radijskega orkestra. — 18.40 Slovenščina za Slovence. 19.50 Deset minut zabave. 20 Za debele, za veselo... Pisan večer za debeli četrtek. — Petek, dne 2. februarja: 10 Verski govor. 10.15 Prenos bogoslužja iz zavoda sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano. 11.15 Schumannovi dvospevi. 13 Pevski in orkestralni koncert. 16.30 Načela ZFO. 17 Kmetijska ura: Gospodarska navodila in tržna poročila. 17.30 Nastop otroške skupine »Dečje carstvo« iz Zagreba. 19.50 Božične legende. 20.30 Koncert Radio orkestra. — Sobota, dne 3. februarja: 17 Otroška ura. 18 Za delopust igra Rad. orkester. 18.40 Zena in tujski promet. 20 O zunanjih politiki. 20.30 Stran skrbil Saj dobra volja je za pustni čas najboljša! — Nedelja, dne 4. februarja: 8.15 Cimermanov kvartet. 9.15 Prenos bogoslužja iz franc. cerkve. 9.45 Verski govor. 10 Pevski in klavirski koncert. 11 Nedeljski koncert Rad. ork. 17. Kmet. ura: Varujmo živino pred slinavko in parkljevko. 17.30 Ljubljanski pevski jazz-kvartet; vmes harmonika. 20.30 Orkestralni in zborovski koncert. — Ponedeljek, dne 5. februarja: 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 18 Zdravstveni pogoji za srečen zakon. 18.40 Mesečni slovestveni pregled. 19.50 Več manire — pa brez zamere. 20 V pustnem veselju. — Torek, dne 6. februarja: 11 Trije lažnivci. Burka v 3. dejanjih. 13.02 Opoldanski koncert Radijskega orkestra. 18.40 Greh pod vidikom vere. 19.50 Deset minut zabave. 20 Satirični prizori.

na tla ter zabodel z nožem v trebuh, zaradi česar je Artič Avgust na posledicah gnojnega vnetja trebušne mrene umrl v celjski bolnišnici. Sodišče je obsodilo Cajzeka na štiri leta robije, Gobca pa oprostilo.

d Predavanja o sadnih škodljivcih bodo na Stajerskem o sledečem redu, in sicer v prostorih ljudskih šol: V Selnici ob Dravi dne 5. febr. ob 9 dopoldne; v Dupleku dne 6. februarja ob 9 dop.; v Koreni dne 6. febr. ob 15; v Sv. Rupertu v Slov. goricah dne 7. februarja ob 9 dop.; pri Sv. Lenartu v Slov. goricah dne 8. febr. ob 9 dop.; pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah dne 8. febr. ob 15; pri Sveti Marjeti ob Pesnici dne 9. febr. ob 9 dop.; pri Sv. Antonu v Slov. goricah dne 12. februarja ob 9 dop.; pri Sv. Benediktu v Slov. goricah dne 13. febr. ob 9 dop.; pri Sv. Ani v Slovenskih goricah dne 14. febr. ob 9 dop.; v Velki dne 15. febr. ob 9 dop.; v Sv. Juriju v Slovenskih goricah dne 16. febr. ob 9 dop.; pri Svetem Jakobu v Slov. goricah dne 16. februarja ob 15; pri Št. Ilju v Slov. goricah dne 19. februarja ob 9 dop.; v Svečini dne 20. februarja ob 9 dop.; pri Sv. Juriju ob Pesnici dne 21. februarja ob 9 dop.; v Zg. Kungoti dne 21. februarja ob 15; pri Sv. Križu dne 22. februarja ob 9 dop.; v Kamnici dne 23. febr. ob 9 dop.; v Pesnici dne 27. febr. ob 9 dop. v gostilni Kerentič v Pesnici.

d V boju proti jetiki. Maribor je prvi v naši državi dobil protijetični dispanzer, kjer se nudi vsakomur brezplačen dravniški pregled v svrhu ugotovitve bolezni na pljučih.

Ta dispanzer do sedaj ni imel lastnih prostorov ter lastnih aparatov za pregled in diagnozo, temveč je samo gostoval sedaj pri tej, sedaj pri oni zdravstveni ustanovi. Končno pa se je le posrečilo zagotoviti dispanzerju nove primerne prostore, predvsem pa lasten rentgenski aparat. Dispanzer se bo preselil v nove prostore v pritličju Zdravstvenega doma v Koroščevi ulici s 1. februarjem.

p »Novina Slovenske krajine«, ki jih izdaja že 26 let urednik g. župnik v p. Jožef Klekl, izhajajo v novem letu v novi obliki z drugačno naslovno stranjo. Do zdaj so imele kot edini slovenski časopis naslov ob strani, ki je zavzel celo kolono. Z aprilom bo urednik in lastnik g. Klekl izročil »Novice« novemu lastniku »Tiskovnemu društvu Katoliške Akcije v Slovenski Krajin«.

d Ureditve prodaje sadjevca. Zveza združenj gostilničarskih obrti v Sloveniji in Ljubljani je poslala kr. banski upravi v Ljubljani predlog za ureditev prodaje sadjevca in se zavzema za ukinitve prosti prodaje sadjevca; prodaja naj bi bila urejena na isti način, kot je prodaja vina. — Treba bi bilo tozadevno vprašati za mnenje vinogradnike in sadjarje.

d Banovinska bolnišnica v Mur. Soboti. V preteklem letu je bilo v bolnišnico sprejetih 3632 bolnikov, ozdravljenih pa je bilo 3733, ker je 101 bolnik ostal v bolnišnici še iz prejšnjega leta. — Umrlo je 97 bolnikov in je umrljivost relativno majhna, ki znaša komaj 2.6%. Število bolnikov, ki iščejo zdravje v bolnišnici, vedno bolj narašča. Tudi število ope-

RAZGLED PO SVETU

Šola brez Boga je dogospodarila

Te dni je velika skupina francoskega učiteljstva in sicer prav takih, ki so se doslej ponašali s svojim svobodnimislstvom, poslala ministrskemu predsedniku Daladieru spomenico, v kateri beremo:

»Mi, vsi ali skoraj vsi spoznavamo sedaj, da je šola brez Boga dogospodarila in da je Francijo privedla na rob propada. Nujno je potrebno, da se tega vsi zavemo, da spoznamo storjene napake in šoli zopet vrnemo Boga. Pod pretvezo, da mora biti izobraženec v verskih zadevah nevtralen, so nas učili Boga sploh tajiti in npravnstveno in versko vzgojo nadomestiti z najbolj nevarnimi in razrušujočimi nauki. Celo verni učitelji se niso več upali izgovarjati v šoli imena božjega zaradi strahu pred predpostavljanimi. V strašni nesreči vojske čutimo, kako zelo nam je potrebno vodstvo in pomoč iz kraljestva vere. Spoznavamo, da je naloga vzgojitelja, da dviga duše narodnega naraščaja k Bogu in nje-

govimi brezpogojnim npravnstvenim postavam. Gospod ministrski predsednik, te vzvišene dolžnosti ne moremo, kakor je treba, izpolnjevati, ako nas oblast ne bo podpirala. Zato se obračamo na vas, da v tem smislu daste navodila ne samo zato, da olajšate naše delo za pravo vzgojo mladine, ampak tudi zato, da bomo s skupnimi silami vsi pomagali k preporodu naše domovine.«

Obnova Francije se je torej začela tudi v francoskem učiteljstvu, ki je že več kot pol stoletja sledilo geslom framasonskega brezboštva in socialističnega materializma. Ali ni pretresljivo, ko slišimo, da zdaj, tik pred brezdnom tudi oni, ki so ga sami kopali, spoznavajo, kako da iz tega ni nobene poti, kakor če se narod vrne k Bogu? — Pri nas pa še vedno najdeš »ugledne ljudi«, ki oboževateljem Sovjetije dajejo potuho na škodo ugleda katoliškega učiteljstva.

NEMČIJA

»Iz Korotana. V Pribla vasi je umrla 75-letna Ana Duller. — Pri ravnanju lesa v Zvrhjem Kotu se je smrtno ponesrečil drvarski mojster Mak Janez. — V Kamnu v Podjuni je preminul Drobežev oče. — V Inomestu je umrl v 85. letu starosti dolgoletni nekdanji ravnatelj celovške gimnazije dvorni svetnik Bogomir Flora. — V Kračah pri Mariji na Zili se je ubil pri padcu iz gurnja 88 letni užitar A. Gasperschitz.

ITALIJA

»V marcu bodo praznovali dvestoletnico goriškega gledališča. — V nedeljo 21. januarja je bilo na nepričakovano naznanjeno, da bo od 1. februarja naprej tudi sladkor na karte. Vsaka oseba bo dobila 500 gramov (pol kg) sladkorja na mesec. Cena bo ostala dosedanja — 2,7 lir kg. V ponedeljek 22. januarja so bile po trgovinah popisane vse sladkorne zaloge. — Pri Sv. Mihaelu, iz svetovne vojne strahotno znanim vrhom, je oddelek topničarskega poveljstva pri tržaškem kornu na dvorišču posestnika Andreja Vižintina pri Sv. Mihaelu nalagal na tovorni avtomobil razno razstrelivo. Pri tem je 75 mm projektil po nesreči padel na tla in razpočil. Posledice so bile strašne: poveljnik topničarskega oddelka maršal Mihael Visco je bil težko ranjen in je drugi dan pogledel svojim poškodbam; prav tako sta bila težko ranjena 15 letna Emilija Devetak in dveletni Milko Cernic, 5 drugih oseb, dva vojaka in trije civilisti od 8 do 20 let, so bili pa lahko ranjeni. Vsi so bili prepeljani v goriško bolnišnico. Nesreča je pretresla vso okolico.

KITAJSKA

»Zopet boji z Japonci. Kitajske čete so spet zavzele Kaočeng. Kitajci so se poslužili iste taktike kot meseca oktobra, ko so odnesli zmago pri Čangsu, potem ko so pustili Ja-

ponce napredovati ter se jim niso več upirali. Kitajci so izvedli protinapad na japonske čete v trenutku, ko je bila zveza med sprednjimi oddelki in ostalo vojsko oslabiljena. Računajo, da so imeli Japonci ogromne izgube. Praviijo, da jih je padlo 4000, ujetih pa je bilo 7000. Kitajci so zaplenili 6 težkih in 20 lahkih topov.

DROBNE NOVICE

V preteklem tednu je izgubila Anglija dva rušilca, Nemčija podmornico, nevtralne države pa do 10 trgovskih ladij.

V nemškem Dresdenu so ustanovili tovarno, ki bi iz krompirjevih olupkov delala papir.

Pri požaru na italijanski ladji »Orazio« se je ponesrečilo 107 oseb, med njimi 47 potnikov.

Kanadska vlada je prepovedala vsak izvoz in prodajo blaga v Sovjetsko Rusijo.

Kdorkoli bo napadel Holandijo ali Belgijo, bo zadel na orožje — je izjavil holandski zunanji minister.

Sovjetski letalci so te dni bombardirali 15 finskih bolnišnic: 7 zdravnikov in 30 strelj-

nic je bilo ubitih, mnogo bolnikov pa ranjenih.

Italijanska fašistovska stranka je izključila več članov zaradi nemoralnosti.

Amerika je dobila toliko angleških in francoskih naročil, da jim za enkrat še ni kos.

Propagandne letake, ki jih mečejo angleška letala na nemška mesta, sestavlja tudi nemški pisatelj - begunec Fritz von Unruh.

Angleški minister Gross je izjavil, da je storjeno vse, da Nemčija ne bo dobila petroleja iz nevtralnih držav.

Sovjetska uradna »Izvestja« napadajo sv. očeta in ameriškega predsednika Roosevelta zaradi njunih mirovnih prizadevanj.

Kancler Hitler ima vsak dan obširna posvetovanja z vojaškimi in gospodarskimi voditelji.

Madžarske oblasti imajo veliko poslaništev komunističnimi agitatorji, ki prihajajo skrivaj iz Sovjetije.

100.000 dolarjev za nakup živeža je dala kanadska vlada Finski.

Za Romunijo je prišel čas, da poravnava svoje spore z Madžarsko, piše italijansko časopisje.

Sovjeti bi radi dobili od Romunije za oporišče izliv Donave, na kar se hudujejo italijanski listi.

V Švici je umrl Jožef Motta, velik švicarski katoliški državnik.

Do 7000 bomb so Sovjeti v enem tednu zmetali na nezaščiten finska mesta.

V zadnjem tednu so Angleži izgubili za 23.000 ton, nevtralci pa za 35.000 ton ladij.

Od začetka vojne smo zajeli 245 ladij in zaplenili 480.500 ton blaga, uradno poročajo Francozi.

Sovjetski letalci zlasti bombardirajo finska delavska predmestja, trdi Anglež Cairns.

Belgijsko časopisje piše, da bo Italija stopila na stran nemških nasprotnikov, če bo Nemčija podpirala širjenje sovjetske moči na zahodu.

Prvi bataljon finske tujske legije — 1000 mož — je odpotoval te dni na bojišče.

Za 9 milijonov din je bila te dni prodana v Amsterdamu slika slavnega Rembranta, ki predstavlja umetnikovega sina.

Vlak je zavežl med 32 delavcev pri Postojni; 8 mrtvih, 12 težko ranjenih.

Preganjanje komunizma je za vsako državo življenjska nujnost.

50.000 mladeničev se je priglasilo za letalsko službo v Kanadi.

Tri nemške podmornice so opazili te dni v srednjeameriških vodah.

Da jih ni sram

Sovjetska Rusija, ki se je bahala, da bo zavojevala ves svet, še malega števila Fincev ni doslej ugnala v koeži rog. Kakor se vidi, je velika Sovjetija izgubila že tudi vso nado, da bi mogla v doglednem času premagati mali, a hrabri finski narod. Francosko časopisje poroča, da je te dni sovjetska vlada Nemčijo opozorila, da je zaradi sovjetskega ugleda potrebno finsko zadevo čimprej končati. Sovjeti da zato potrebujejo nemške vojaške pomoči.

Kot pogoj za vojaško sodelovanje stavi menda Nemčija sledeče pogoje: 1. Rusija naj ji za 99 let — to je za vedno — da v najem petrolejske izvire v poljski Galiciji. 2. Nemčija naj dobi v izrabo vse železnice v tej pokrajini, da organizira po njih poleg prevoza

petroleja še prevoz raznega blaga z Balkana in iz Romunije. 3. Rusija mora Nemcem dati v izkoriščanje manganove rudnike pri ukrajinskem mestu Krivoj Rog in možnost, da ru-do od tod prevažajo po Črnem morju in po Donavi v Nemčijo. 4. Rusija mora dati nemškim družbam različne koncesije za izkoriščanje naravnih bogastev v severnem delu sovjetske države. 5. Dovoliti mora posebne popuste za prevoz nemškega blaga čez svoje ozemlje. 6. Privoliti mora v to, da bodo sovjetsko ministristvu za promet in za obrambo deljeni posebni nemški komisariji.

Velika slovanska Rusija, v kakšno strašno sramoto so te privedli boljševiki!

PODALJŠUJEMO!

Mnogo naših zastopnikov in naročnikov nam je sporočilo željo, naj bi še omogočili nabiranje novih naročnikov zato podaljšujemo rok za nabiranje novih naročnikov do

12. februarja 1940

Žrebanje pa prestavljamo na

26. februar 1940

Do 12. februarja 1940

2 lepi harmoniki, 1 klavirsko in 1 klubsko, bo dobavila za srečne nagrajence, priznana trd. MEINL-HEROLD v Mariboru. Oglejte si nagrade pri tej trdkil!

si vsak, dosedanji in novi naročnik, lahko pridobi pravico do žrebanja pa tudi do požarne podpore 1000 din ako plača naročnino za „Domoljub“ za celo leto 1940, bodisi pri poverjeniku ali pa direktno pri Upravi „Domoljuba“ v Ljubljani — lahko pa kar po položnici na naslov ček računa: „Domoljub“ — upravnništvo, Ljubljana. Štev. ček računa 10.652. — Vsak dobi „Domoljuba“ zastoj s pravico do žrebanja in do požarne podpore ako pridobi 5 novih naročnikov. —

Nagrad je **700** — Prvi dve nagradi sta po **5000** — din v gotovini

ostale pa: radijski aparati, šivalni stroj, harmonike, dvo-kolesa, brzoparilniki, kuhinjska posoda, razno blago, ure, knjige itd. itd. — Žrebanje bo pred komisijo naročnikov in sicer bo tako izvedeno, da bodo naročniki razdeljeni na več sto skupin. Tako bodo nagrade lahko razdeljene po vseh farah.

Naročite takoj „Domoljub“ - Sreča Vas čaka!

UPRAVA „DOMOLJUBA“

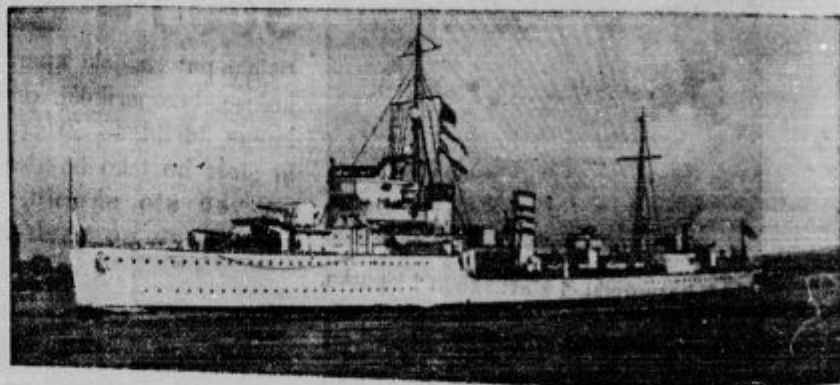
22 centimetrski top na francosko-nemškem bojišču. — Novi poveljnik angleškega letalstva, maršal Sarrat (na levi) daje navodila za polet.

Slika nam kaže, kako se potaplja ladja, če jo zadene torpedo. Zgorajšnja slika kaže, kako je zadela torpedo, srednja slika kaže, kako se ladja potaplja in spodnja slika pa nam kaže samo še zadnji del, ki še moli iz vode in se bo vsak čas potopil.

Egptovski jezdec, ki se pripravljajo, da gredo pomagat svoji zaščitnici Veliki Britaniji.

Angleška bojna ladja »Grenville«, ki se je po poročilu angleške admiraltete v Severnem morju potopila.

Slovenski dom

JÉ NAS CENENI POPOLDNEVNÍK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROČITI »SLOVENCA«, JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PISITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

81

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

DARMOL

Reg. rep. L. št. 22344/13. XII. 36

13.711.325 znaša sedaj Hevilo radijskih poslušalcev v Nemčiji.

Nad 10.000 Italijanov, prebivajočih v Luksemburgu, se je vrnilo v Italijo.

V Moskvi je 45 stopinj mraza, na obali Ledenege morja pa — pomladansko vreme.

Vse sumljive osebe lahko zapre brez sodnega postopka irska vlada.

Francoske patrolje v gozdu. — Opazovalci se skrivajo v razvalinah hiše (na desni).

Vojaška bolnišnica v zaledju fronte na zahodnem bojišču.

Tudi v Ameriki je izredno hladna zima. Ko je nastal požar, gasilci dolgo časa niso mogli gasiti, ker ni bilo tekoče vode. S sekirami so morali prebiti led.

Divjadi v zasneženem gozdu polagajo krmo.

Pogled na Garmisch, kjer bo v kratkem 4. mednarodni zimski športni teden

PO DOMOVINI

Vedno za avtonomijo

Odkar je Slovence zastopala v Belgradu Slovenska ljudska stranka, so Slovenci vedno zagovarjali načelo samostojne Slovenije v tesni zvezi in okviru kraljevine Jugoslavije. To svojo zahtevo so imenovali avtonomijo, pozneje pa, ko se je ta beseda napačno tolmačila, so jo večkrat zamenjavali s široko samoupravo. Zastopniki Slovenske ljudske stranke te zahteve niso nikdar opustili. To se dobro vidi iz vseh govorov njihovih zastopnikov v Narodni skupščini in na shodih med ljudstvom, kjer so vedno poleg slovenskih narodnih zahtev branili tudi pravice hrvatskega naroda najprej pred SDS, pozneje pa pred ostalimi centralisti v JNS. To vse se dobro vidi tudi iz slovenskega časopisa, ki je podpiralo politiko Slovenske ljudske stranke. Tudi v program Jugoslovanske radikalne zajednice je bila ta glavna točka SLS po avtonomiji ali široki samoupravi sprejeta!

Sv. Križ pri Litiji. Snega imamo skoraj en meter je naš avtobus je še do zadnjega vozil. Dne 22. januarja pa je ostal sredi hribov v zametih in plazovih, odkoder ga niti trije pari živine doalej ni moglo potegniti naprej. — V adventu smo imeli duhovne vaje za moše in žene, ki so bile precej polnoštevilno obiskane, samo nekaj jih je še v naši fari, ki se niso hoteli odzvati klicu Gospodovem in so zakrknili svoja srca. — Zapustil nas je tudi naš organist g. Anton Petje, ki je devet let tu služboval. Sedaj smo brez organista. Tudi 120 let stare orgle že pol leta molče in sedaj zbiramo za nove. Nekateri Kriščani so se pri nabiranju dobro odrezali — nekaj pa jih je, ki samo »jamrajo«, kadar je treba kaj darovati za cerkev, čeprav imajo dosti denarja za vse drugo. Nabiral-

na akcija dobro napreduje, posebno odkar je vzela stvar v roke občina, in upamo, da bodo kmalu zapeli na koro nove orgle. Zato bi bilo želeli, da bi se tudi naši odborniki iz mirenske občine malo bolj zanimali za stvar in pobiheli s pobiranjem. — Fantovski odsek in Dekliški krožek pridno delata. Fantovski odsek je v preteklem letu bil na drugem mestu v mirenskem okrožju in je zato prejel tudi veliko diplom kot priznanje resnega dela. — Prosvetno društvo pridno študira prelopo igro: »Krivoprisežnik«, ki bo predvajana na pustno nedeljo, dne 4. februarja, ob 3 popoldne v dvorani. Tedaj navideenje pri Sv. Križu!

Radeče pri Zidanem mostu. Anton Novak je obhajal 29. januarja 60letnico svojega rojstva. Rojen je bil v preprosti kmečki hiši v hribovski vasi Močino. Z delavnostjo in vztrajnostjo si je ustvaril na Njivicah lep dom in vzorno posestvo, kjer se sedaj dela z vsem veseljem s svojo pridno družino. Ni pa on samo dober gospodar, tudi v javnosti je zelo poznan in priljubljen. Je že dolgo vrsto let član občinske uprave, odbornik upravnega odbora Posojilnice v Radečah in je navdušen pristaša našega voditelja dr. Korošca. V času najhujšega pritiska od strani JNS je bil on eden tistih, ki niso klonili, pa čeprav je trpel od strani oblasti preganjanje, ki so mu pošiljale na vrat orojnike, ga vlačili na zasliševanje in mu nalagali kazni. Je tudi dolgoletni zvesti naročnik našega časopisa »Domoljub« in »Slovenskega doma«. Značajnemu in zaslužnemu javnemu delavcu iz srca želimo, da mu Vseumogotni da doživeti še mnogo let!

Reteče pri škofiji Loka. Kat. prosvetno društvo bo uprizorilo v nedeljo, 4. februarja, ob 3 popoldne v Prosvetnem domu vesele igro v štirih de-

njih »Gospa ministrica«. Kdor hoče z dobro voljo zaključiti letošnji predpust, ta naj pride v nedeljo v naš dop. — V začetku leta smo pokopali Jožeta Kebra iz Godešča. Bil je član fantovske Marjine družbe. Večni mir njegovi duši! — Minulo nedeljo je bil dobro obiskan farni sestanek moških fantov, ki ga je priredil Fantovski odsek. Slišali smo nekaj prav lepih besed o boljševikiem paradizu, po katerem se tudi pri nas nekaterim sline čeda. — Prosvetno društvo je kupilo za dvorano dve veliki peči. Pri prireditvah nas sedaj ne bo več zeblo.

Tunjice pri Kamniku. Od tu se malokdaj oglasimo. Vendar pa nismo brez novic! Povemo samo nekaj pomembnih. Lansko poletje smo se zelo navdušeno pripravljali na KKK, kjer je pri igri na Stadionu nastopilo tudi 52 igralcev in igral našega Prosvetnega društva. Vse družljane prijazno vabimo na občni zbor tega društva, ki bo v kratkem. — Preteklo jesen so naši marljivci gasilci pozidali nov, prav ličen »Dome« in 3. septembra slavili slavlje blagoslovitve... — Oktobra sta FO in DK izvedla letna občna zbora. Od takrat se redno, pohvalno še dokaj številno zbirajo fantje ob sredah, dekleta ob petkih zvečer, mladci ob nedeljah dopoldne, mladenke pa popoldne k telovadbi in sestankom. Pripravljajo se za tekme in akademijo. — Novembra smo pridno preurejali pokopališče in popravljali občinsko cesto pod župno cerkvijo, pa nas je prehitela zima in mraz — in morali smo prenehati z delom. — Na praznik Brezmadežne v adventu smo obhajali slovesnost nove maše ob mnogostevilni udeležbi vernega ljudstva od blizu in daleč. Popoldan smo posvetili poživiti mladinskih Marjinih kongregacij. Novomasniki g. Nande Babnik je slovesno blagoslovil prapor »Mar. vrtica«, delo šolskih sester iz Ljubljane. — Statistika izkazuje, da jih je lani umrlo v župniji ravno toliko, kolikor je bilo rojstev; poročenih je bilo pa še enkrat toliko. — Zdaj imamo zelo ostro zimo, da take ne pomnijo ljudje že desetletja. Mnoge je vrgla na bolnišniško posteljo ter bolehalo in tudi umirajo, zlasti stari. — Iz Tunjske Mlake so tekom enega meseca kar trem sosedom zvonovi žalostno odpeli zadnje slovo. Umrli so: 72letni Alojzij Pregled, »Joškova stara mama« Marija Rems roj. Verovšek in »Sitarjev oče«, ugleden posestnik 83letni Jožef Cimžar. Vsi trije so bili dolgo let naročniki »Domoljuba« in so radi prebirali do pozne

Besede

(Povest)

Spisal N. Velikonja, ilustriral akad. slikar L. Sušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

Povhovi je položil roko na telovnik: videlo se mu je, da ga novica zelo ježi. Bilo je šele deset, pa je bila vročina kot v peklju. Sultan je leno mežikal na voglu in hropel; jezik je molil iz ust in hropel. Kakor bi mu bili odpadli udje. Njegova dolga dlaka je lovila prah s ceste, ni ga motil smrda živalskih odpadkov, niti vrišč in kavs vrabcev na njih. Povhov je gledal psa in voz, ki je šel čez trg; mršavi konj se je zaletaval, kot bi bil pijan. Gledal je, toda nekaj ga je jezilo in tiščalo. Poznalo se mu je na trdo zaprtih usnicah, da se je odločil.

»Prišel sem, da izvem, koliko je zadnja beseda s tisto Ferlutovo hišo!« je dejal.

»Pa se ne bomo zmenili kar tu v trgovini. — Kdor plača, ali ti je neznan, butelj tak, daj mu ceneje. Kdor pride na knjižico, daj mu boljše, tisto, kar ni dražje!« je zavpil nad vajencem. »Če ne veš, vprašaj pomočnike; bodo že prišli.«

Peljal ga je v sobo. Postregli so jima s pršutom in vinom. Pračka je zaprla okno, skozi katero se je videla brajda na dvorišču in visoko v rebri nad Ajdovščino otliško Okno.

»Zunaj je tako vroče in pa sliši vsak, kaj se dva moža pogovarjata!«

Povhov se je važno premaknil za mizo. Tako ga ni še nihče počastil, pa je bil že pri velikih gospodih.

Rujave dokolenke so ga tiščale. »Ko je pa usnje v vročini tako trdo, četudi ga mažeš in mažeš!«

»Lepe solc je dejal Pračka. Vprašal ga je, koliko je dal zanje in mu je Povhov povedal. »Pri meni bi bile pa ceneje!« Če so ceneje, saj potrebuje še novih. Zmerom ne more imeti teh ob praznikih, ker pri delu ima druge. Da se pozna, ker te niso nič odrgnjene.

Nato sta prešla na hišo. Da mu je Jernej ponujal še nekaj več kakor zadnjič. In se je zlagal, ker mu je Jernej ponujal manj, češ da je hišo pregledal, pa da je slabo zidana in pa špirovce bo treba izmenjati, če bo druga streha. Pračka se je ujezil in dejal, da za ta denar ne da. Računal je sicer, da bi vsaj tretjino zaslužil, pa se je ujezil in Jerneju rekel, da se ne mudi. Zdaj je prišel Povhov in je bil Pračka ves sladak. Če pa kdo pride od daleč, »Zenil se boš lahko v svojo hišo!« je dejal. »Roza že šivala«

Pračka je računil: Jernej je lisjak in star, Povhov mlad korenjak. Če hočeš koga imeti vsega, ga ne smeš ostrašiti, da ga odereš. In Roza pozna. »Roza že šiva balo!«

Zenil? Saj to je hotel in zato je kupoval.

Povhovega je podžgalo. Trdil je, da dobi tako stavbo ceneje. »Hiša je vendar nekoliko premajhna, če bi hotel trgovino razširiti in imeti še gostilno.«

»Ze, že, grad ni in je nihče ne prodaja za grad, vendar tako majhna tudi ni in lega, lega!«

»O, takih leg je še drugod na izbiro.«

»Pa izberil imam lepe srajce, če kupiš. V takšni ne moreš domov!« se je umaknil Pračka.

Da je ta samo za na pot. »Saj bi za trgovino nakupoval pri vas. Mnogo več, kakor zdaj prodajo, če bi imel hišo!« je spet zavrnil Povhov v staro strugo.

RAZNO

Navidezna smrt. V Colombu na Ceylonu je nekoga Singaleza piliča zelo strupena kača. Čeli dan so se zdravniki trudili z njim, potem so oglašeno izjavili, da je mož mrtev. Spasili so ga domov na mrtvaški oder in njegovi sorodniki so došli, če uro pogreba. Ko so pa prišli budistični menihi v hišo, da opravijo potrebne ceremonije, se je v krsti nekaj zganelo. Sneli so pokrov in so opazili, da se giblje »mrtvec«. Njegovi prijatelji in sorodniki so zbežali, kar se je dalo, samo oba njegova brata sta ohranila prisabnost. Moža sta spravila spet v bolnišnico, kjer vse kaže, da bo ozdravel. Tamkajšnji zdravniki so se ob tej priliki spomnili, da to ni prvi primer te vrste. Piki kakih strupenjač, posebno te, ki je piliča Singaleza, povzročajo zlasti v določenih urah dneva stanje, ki se v ničemer ne razlikuje od smrti.

Otoka za doto. V 15. stoletju so Šetlandski otoki, blizu severne obale Škotske, spadali sku-

starosti naše časopise. Slednji je bil zgleden katoliški mož-vzgojitelj. Vsi njegovi sinovi in hčere so agili člani naših organizacij. Bog daj blagopokojnim večno plačilo!

Brezice. Gibanje prebivalstva v minulem letu 1939 je bilo v naši županiji naslednje: rojenih je bilo 176, in sicer 96 dečkov in 80 deklic. Od teh je bilo 48 iz domače fare, ostalih 128 pa iz drugih, ki so bili rojeni v tujakšnji bolnišnici. Umrlo jih je 137, in sicer 80 moških in 57 žensk. Od umrlih jih je bilo iz domače fare 49, iz drugih pa 88, kateri so umrli v tujakšnji bolnišnici. Med umrliimi jih je bilo 9 starih nad 80 let, najstarejša iz domače fare 87 let je bila Grubič Marija, dolgoletna babica. Poročenih je bilo 22 parov.

Vače. Povedali smo že v eni zadnjih števil, da je smatrala vaška občina elektriko za obkorožnostno napravo ter sklenila, naj prispevajo k elektriki vsi občani v tem smislu, kakor prispevajo za vsako drugo obkorožnostno zadevo, ne glede na to, če se posamezni občan elektrike takoj ne poslužuje, oziroma če se je sploh ne mara v doglednem času poslužiti. Saj morajo občani tudi za šolo plačevati doklade, čeprav ta ali ona hiša skozi cel rod ne pošilja v šolo nobenega otroka. Vsi občani so plačali tudi telefon: plačujejo za občinska pošta in za druge obkorožnostne in socialne stvari. Zanimivo je, da odpor proti elektriki ni najprej nastal v vrstah onih, ki se elektrike nocoje poslužiti, marveč so nastopili proti elektriki krogi, ki imajo ob vsaki priliki polna usta naprednosti in se na kratko imenujejo naprednjaki. Prav kakor so svoj čas vsi kranjski naprednjaki nastopili proti dr. Lampetovi Završnici. Pa kako bedaste ugovore so po svojih agitatorjih med ljudi spuščali: da bo strela potem vse bolj užigala; da bo veliko več požarov po hišah; da se bo toliko in toliko gozda ob daljnovodu uničilo in podobno. Take nesreče bi v deželo prinesla Kimovčeva elektrika, medtem ko bi bila elektrika v gotovih rokah sreča in blagoslov. Saj se poznamo! — Pred poročni oltar so stopili ta predpust štirje pari. Obilo sreče in blagoslova!

Sava pri Litiji. Prosvetno društvo bo priredilo na svečnico ob 3 popoldne dve predstavi. Prva nam kaže začetek boljše viza med Slovinci, druga pa vzorno življenje in smrt svete Neže. Obe igri sta si v notranjem nasprotju, ker nam prva kaže lažnjivost boljše viza,

druga pa lepoto in moč sv. katol. vere. Vabimo na obe igri tudi sosedne župnije in obenem obveščamo, da iger ne bomo ponavljali.

Hrušica. Prosvetno društvo v Hrušici bo uprizorilo v nedeljo, dne 4. februarja ob 4 popoldne komedijo v treh dejanjih »Cvrček za pečko«. Vljudno vabljeni!

listov. Za vse dobro mu bodi Bog bogat plačnik!

Blagovica. V torek, dne 23. 1. l. je umrl v Podsmrečju po kratki bolezni Anton Štrukelj (Marjanovec), odločen katoliški mož, skrben o svoj družini, dober zidar in zvest naročnik in bralec »Domoljuba«. Naj mu bo Bog milostljiv!

V Leskovcu pri Krškem je bilo strokovno predavanje o sadjarstvu ter ustanovitve sadjarske podružnice v nedeljo, dne 21. januarja 1940. K novo ustanovljeni podružnici smo pristopili tudi sadjarji iz vasi Ravne. Predavanje je bilo zelo poučno in koristno, slišali smo marsikaj, kar nam do sedaj ni bilo znano. Občina bo nabavila dve sadni klopčnici. Vabijo se vsi sadjarji, da velikištevilno pristopijo k novo ustanovljeni sadjarski podružnici.

Zagorje ob Savi. Vprašanje preskrbe vode iz občinskega vodovoda postaja vedno bolj pereče. Že več let se čuti pomanjkanje vode, ki teče le gotove ure, zdaj pa so začele še pokati cevi zaradi sesedanja zemlje pri »Francusku«, kjer so začeli kopati premoč. Nujno potrebna bo prestavitve cevi, kar bo pa morala narediti občina v svoji režiji, ker je rudnik krit s pogodbo, ki jo je sklenila občina z rudniško upravo pod bivšim gentom Korbarjem, po kateri nima občina pravice zahtevati kake odškodnine. Občina bo zaprosila TPD za prostovoljno podporo. Z deli pa se začelo takoj, ko odjenja zima. — Občinskega »onjača do-

bimo v kratkem, da ne bomo vezani na oddaljeno Litijo. — Še je premalo zanimanja med našimi kmeti za stanovsko organizacijo.

Litija. Nesreča pri smučanju. V nedeljo, dne 21. januarja popoldne sta odšla na smuški izlet proti Javorju hčerka in sin litijskega gostilničarja in mesarskega mojstra g. Antona Lindnerja. Ko sta se v večji družbi smučarjev vračala proti domu, je hčerka Jožica na cesti od Bogenšperga proti Smartnemu padla tako nesrečno, da si je zlomila nogo. — Tudi v Litiji in okolici je zapadlo mnogo snega. Na cesti, ki pelje od Litije proti St. Juriju se je utrgal velik snežni plaz, ki je za nekaj ur popolnoma odrezal vas St. Jurij od Litije. Od leta 1929 že ni bilo v Litiji tako velikega snega kot letos. — Občni zbor Kmečke zveze za občino Litija se je vršil preteklo nedeljo. Po poročilih je bil z nekaterimi spremembami izvoljen stari odbor z g. Edvardom Savškom na čelu. Kot zastopnik Kmečke zveze se je občnega zbora udeležil g. Strcin, ki je v svojem govoru zlasti naglašal stanovsko zavednost kmečkega stanu. Občnega zbora je udeležilo kakih 70 članov, kar je za veliko litijsko občino odločno premalo. Res, manjka stanovske zavednosti! — Prosvetno društvo v Litiji bo priredilo na pustno nedeljo, dne 4. februarja v dvorani Ljudskega doma ob 3 popoldne zabavo pri pogrjenih mizah. Za zabavo bo vsestransko poskrbljeno. Vljudno vabljeni.

Vavta vas. Zima tudi nam ne prizanaša, ne z mrzom, ne s snegom. Stari očenci trdijo, da je letošnja zima podobna zimam v starih časih. Pa tudi smrt hodi v novem letu prav pogosto k nam v goste. Tekom enega meseca je za kar sedem faranov povabila s seboj tja, kjer ni zime, temveč večna pomlad. Za sklep leta je poklicala Jožeta Bučerja iz Vavte vasi, starega 76 let, in farovško mater, ki so bili v osemdesetem letu. Takoj po novem letu je odšla Ana Kmet iz Organih sel, ki je že lani meseca maja dopolnila 91 let. Takoj za njo je pohitel 68 letni Matija Mavsar iz Rumanje vasi. Komaj so njemu odpeli zvonovi svojo pesem, so jo že spet začeli peti Tereziji Kulovec, stari Bečevci materi iz Vavte vasi, ki so doživeli 83 zim na svetu, pa jih nobena ni strla, šele letošnja jih je pohrala. Za njo je odšla pa plačilo še Fabjanova mati iz Gor. Straže. Naj jim bo Bog milostljiv sodnik. — Celo ciganskih šotorov se smrt ni ognila. En

paj z otočjem Orkadov k danek državi. Ko so l. 1449 za danskega kralja kronali Kristijana I., je bila Daneka tako velika, da se je raztezala od ustja reke Lebe do najbolj severnih meja sedanje Norveške in od obal Severnega morja do meja Rusije. Kljub tem velikim deželam pa kralj Kristijan pa svoji hčeri, ki se je možila s škotskim kraljem Jakobom III., ni mogel izplačati več dote kakor 2000 goldinarjev, dsi je epučetka obljubil hčeri celih 60 tisoč goldinarjev dote. Ker torej ni mogel takoj izplačati vse obljubljene dote, je ženinu zastavil Shetlandske in Orkadeke otoke, dokler bi ne izplačal vse dote, zato so zastavljeni otoki ostali pri škotski in so pozneje pripadli Angliji.

Nohiti rasteje različno, najhitreje na paleh, najpočasneje na mezinah, povprečno pa za en meter vsakih 10 dni. Do svojega 50. leta si človek tedaj porože za več nogo 36 m nohtov na rokah in na nogah.

Kadar sadje vkuhavaš, prideni nekoliko surovega masla vodi. S tem preprečiš, da ne vzkipli.

>Hišo? Ponujam jo, pa je ne maraš. >Hiša je stara, lega ni prava! Samo pomisli: otroci gredo tam iz šole, kal je blizu, poti se križajo, vozniški so zmirom žejni, konji lačni, ti se pa zmruješ!

>Če pa je predraga! je menil.

>Če ti pa toliko popustim. Zastonj je ne morem dati, ker sem moral toliko vtakniti vanjo. Rajši ti jo darujem. Ali hočeš?

Maks je dejal, da je zastonj ne mara. Za pošten denar! Pošteno blago za pošten denar! Če še popusti. In je Pračka še popustil, >ker je Maks in je Maks priložil, >da se ne bo reklo.

Nazadnje sta le udarila in ga je Pračka koj vlekla k notarju Lokarju, >ker si že tukaj, ti ne bo treba hoditi dvakrat. Notar bo že vse poskrbel. Samo v pismo ni treba toliko postaviti! mu je dejal. Zakaj bi toliko štempeljnov plačeval državi? Kar zamočliva in deliva dobiček: ti pol, jaz pol.

Notar Lokar ju je pogledal čez naočnike in sta napravila pismo za Ferlutovo hišo pri kalu. >Nič ne de, če je zdaj suša! je mislil Povhov, ko je stopil od notarja. >Za ta kal je ni nikoli!

Nikoli ni bil ta kal prazen, toda tisti čas se mu je prav na dnu tiščala mlakuža. Povhov tega ni vedel, ker je bilo na Saleburškem deževje. Pračka je računil, ko je Povhov izbiral srajco, da je pri hiši zasužil nekaj nad polovico in da da srajco lahko za likof. In je dal, Maks ga je pa povabil o šagri na štruklje. Ko je popoldne šel iz Ajdovščine, je pred notarjem zavriskal. Vrabci so kriče zleteli, ko se je zagnal proti njim ter imel gamsov šop spredaj.

Tisti dan mu je klobuk nagajal. Če bi ne bil žameten, bi ga bil vrge! v Lokavček, tako pa ga je bilo škoda. Zamet je zelo vroč in tisti dan je sonce in kaj

vem kaj še pripekalo, da so v tolmu brcali otroci kakor žabe ter kričali, da so topoli trepetali ob kraju.

Skržati so imeli tisti dan polno dela. V poloku se je lesketala voda, kakor bi teklo srebro. Jelše in gabri so se sklanjali nad vodo, pod njimi se je šopirila preslica, široki listi lapuha in beli cveti divjega janeža. Kušar je počasi izginil v travi.

>Golazen!<

Povhov je počasi stopal mimo mlina 'ter zavil k Bolkovci žagi. Visoke gore smrekovih blodov so delale senco na Lokavčku. Slokarške hiše so se belile in šemele v soncu, da je jemalo vid. Maks je imel nabasan nahrbtnik, iz njega je štrlel zavoj. Za mater in druge, tisti drugi je bila Roza. Na desni je nosil jopič, v levi pa palico in klobuk. Cop na glavi mu je skuštrano lepel na čelu. Cesta je bila prazna. Kdo bi danes bodil po njej, ker je bilo tako vroče, da je vse bežalo v senco in vodo? Kamenje je peklo in žetelo, belilo se v vročini ter utripalo, kakor bi bilo živo. Maks je hotel še piva. Pil je že v Ajdovščini, toda k Slokarjem je dobro uro ter ga je spet užejalo, četudi se mu je mudilo: še nocoj je hotel pogledati hišo in povedati Rezi.

>V jeseni bo pa poroka in Roza se bo lahko zasukala, da bo vse plesalo!

Pred Vencljevo trgovino je stal Blaško.

>In ljudje so bili še tako neumni, da so mislili, da je kdo narezal kolo. Ako je voz šel prej po drčah in skripah. Tega ni nihče pomislil. Orožnikom so morali pokazati, kod je šel. Ko so pokazali, se je Kočvara udaril po kolenu, snel z glave tisto svetlo čelado, se obrisal ter dejal: >In za to smo se morali mi potiliti! O, če bi bili prej prišli k meni, bi jim bil povedal. Ali nisem takoj rekel, da niso?

(Nadaljevanje prih.)

Na svečnico

Srečen starček Simeon!
Saj roke njegove svete
nosijo predrag zaklad
Rešenika, božje Dete.
Luč rodovom v razsvetljenje.
Pot, ki vodi nas v življenje

Na oltarju zagore
sveče, tihi njih plamenčki
se razlijejo po cerkvi,
kot z gorā navzdol studenčki.
Sveče v rokah zagorijo,
v eno luč hram spremenijo. —

Ne v naročju, v srcu je
mojem stan si Bog izvolil.
Lučko vere bom prižgal
Ga v samoti tihi molil.
Z Njim bom varno šel po poti
srečni večnosti nasproti.

Robotnikov.

ciganček je zmrazil, in sicer takoj drugi dan, ko je zagledal luč sveta. Drugi pa je najbrž umrl od lakote. — V društvu kljub mrazu ne spimo. Za pustno nedeljo pripravljamo burko v treh dejanjih »Trojčice. Pridite jo pogledat. Nasmejali se boste do solz.

Kopanj. V naši župniji je bilo lani rojenih 27 otrok, mrličev smo imeli 17, porok 8, sv. obhajil 10.660. — Dne 23. januarja je nagloma umrla na Veliki Ilovi gori Marija Perko, stara Zajčeva mati, stara 82 let. Bila je zelo dobra, krščanska žena, ki je svojo družino skrbno vzgojila. Nekaj posebnega je, da je bila 47 otrokom krstna botra. Naj počiva v miru, blaga žena! — Število »Domoljubovih« naročnikov se bo, upamo, pri nas letos še pomnožilo. Poravnajmo vsi do 31. januarja naročnino, če hočemo priti v poštev za nagrade in v slučaju nesreče pri požarni podpori. — V nedeljo 28. januarja je umrl po štiridnevni bolezni najstarejši naš faran, 94letni Anton Lenič, oskrbnik bošnjaške pristave na Spod. Slivnici in grajski logar. Nad 40 let je ves in zvesto opravljal svojo službo. Bil je zelo dober, krščanski mož. Pokoj njegovi duši!

Mirna. Na Debencu je umrla bivša posestnica Marjeta Kovačič, stara 78 let. Na Selski gori je pa umrl Novak Martin, bivši posestnik in čevljar, v starosti 75 let. Naj počivata v miru! Preostali naše sožalje.

Cerklje na Gorenjskem. V nedeljo, dne 4. februarja ob 3 popoldne bo uprizorilo Prosvetno društvo veseloiгро s petjem »Rodoljub iz Amerike«. Igra je polna smešnih prizorov, prepletenih s pevskimi točkami, zato naj je nihče ne zamudi. — Pretekli teden je smrt pobrala Jenko Mano, gostilničarko pri »Jančetuc v Cerkljah, v starosti 65 let, in 78letno Črnilec Franciško. Naj jima sveti večna luč! — V sedanjem snegu je zlasti v podgorskih vaseh vsa mladež na »dilehah. Pri tem športu se je pripetila huda nesreča 10letnemu Ivanu Bolka iz Poženka. Zlomil si je nogo in so ga morali prepeljati v bolnišnico. — V četrtek, dne 8. februarja predava na tečaju g. ravnatelj Gabrovšek iz Ljubljane.

Reteče pri Škofji Loki. Pred poročni oltar sta stopila oni ponedeljek posestnik Janez Kuralt in Ivanka Avguštin, hčerka starološkega župana. Bila sta oba vneti cerkvena pevca, oba člana Marijine družbe, in ženini odlični igralci prosv. društva. Bog jima daj svoj blagoslov! — Zelo se je ponesrečil

naš vrli cerkovnik Miha Jenko. Ko je skladal opeko za novo hišo, se je splašil konj in mu pritisnil nogo ob betonski zid, katero mu je strlo in zlomilo. Bog mu daj ljubo zdravlje!

Smlednik. Te dni se je srečal z Abrahamom naš g. župnik Ivan Platiš. Veliko svojega truda je gospod poleg duhovniške službe, položil tudi v skrb za hišo Gospodovo. Marsikaj je bilo treba v veliki cerkvi popraviti in za vsa popravila je zbral potrebna sredstva. Prav tako je uredil tudi prostor pred cerkvijo. Lansko leto je med počitnicami bila deležna njegove skrbi tudi dvorana v Društvenem domu. Zato kličemo: Bog vas živi, dragi g. župnik, še mnogo let!

Št. Vid pri Suti. Dne 24. januarja smo pokopali v visoki starosti 82 leta Ano Markelj iz Petrušnje vas. Naj ji sveti večna luč!

Videm ob Savi. Igralci vabijo na svečnico k veseloiग्रu »Dva para se ženita«. Za veliko noč pa pripravljamo Finžgarjevo »Našo kric. Ze zdaj opozarjamo na razna prosvetna, vzgoj-

na in strokovna predavanja, ki se bodo vršila tekom pomladi v Domu. Ob priliki bomo uprizorili zgodovinsko igrо »Miklova Zalac na prostem. — Vsi v boj za katoliško časopisje!

Št. Jurij pod Kumom. V preteklem letu je bilo rojenih 31, umrlo jih je 13, med njimi 6 otrok do enega leta starosti, poročenih je bilo 9 parov. Letos smo pa imeli že 4 mrličev med njimi kar tri otroke, oklicanih pa je bilo 7 parov.

Boštanj ob Savi. Zdravstveni tečaj za žene in dekleta (od 16 let) na svečnico, v soboto in nedeljo v teh dneh vsak dan od 2—4 popoldne v soli. Brezplačno. Vabljeni. Spored predavanja: 1. Prva pomoč, 2. nega bolnika v domači hiši, 3. nega dojenčka, 4. higijena žene.

Sv. Trije kralji na Vrhu. Lep dogodek smo pri nas doživeli na sv. večer, ko je v naši župni cerkvi prvič posvetila električna luč. Napeljali smo jo s prostovoljnimi prispevki. — Na praznik sv. Treh kraljev, na god patronov naše cerkve in obenem romarski shod, je prispelo na našo goro kar precej ljudi. Vsem, ki so cerkvi kaj darovali, Bog povrnil!

Raka pri Krškem. Vsem »Domoljubovim« prijateljem, ki so v predpustni dobi stopili pred poročni oltar, želimo obilo in neskaljene sreče. — Prosvetno društvo bo uprizorilo na svečnico po večernicah, ponovilo pa na pustno nedeljo burko »Babilon«. Vabljeni! — Letošnja zima dokaj nemilo gospodari s plitjo družino. Bati se je, da bo zaradi gladi in mraza le preveč teh ljubkih znancev žalostno končalo. Pomagajte jim!

Kaplja vas pri Komendi. Oni dan je praznovala 80letnico svojega življenja Svečeva mati Kern Mana iz Kaplje vasi pri Komendi. Želimo ji še mnogo zdravih let!

Dol. Kamence. Dragi »Domoljub«! Ob 25letnici najine poroke, Ti želimo, da bi v letošnjem letu izhajal kot si dozdaj in Te iskreno pozdravljamo in vse naročnike. Naročnino sem Ti tudi poslala. Ti se nas pa z dobrotom spomni! S spoštovanjem A. Tomljanovič, p. Novo mesto. — Pripomba uredništva: »Domoljub« želi ob 25letnici poroke še mnogo blagoslovljenih let!

Studenec pri Sevnici. V Dedni gori je umrla Ana Komlanc v starosti 63 let. Svetila ji večna luč! — Gasilska četa je minulo nedeljo imela svoj redni letni občni zbor z volitvami novega odbora.

Podzemelj. Katoliško izobraževalno društvo v Podzemlju bo priredilo na pustno nedeljo, dne 4. februarja, burke v treh dejanjih »Darek na samce«. Kdor se hoče pošteno nasmejati, naj pri-

Gospod Volodijovski

Ko je Baška to slišala, je skočila kvišku in padla moču v objem. Ta je pritisnil svoja usta na njena, potem jo je prižal z vso silo na svoje prsi in ji poljubljal oči in čelo pa zopet usta. Dolgo je to trajalo, ker sta se oba nemizerno ljubila. Za malim vitezom je prišla vrsta na gospoda Zaglobo, potem pa so pristopali drugi častniki, da bi poljubili Baši roko; ona pa je vsak trenutek ponavljala s svojim kot srebro zvonkim, otroškim glasom:

»Ostanite zdravi, gospodje! Ostanite zdravi!

Ia obe z Evico sta šli, da si oblečeta plašče, ki so imeli namestu rokavov odprtine za roke, na to pa kožuhe z oglavnicami, tako da sta popolnoma izginili v teh oblekah. Široko so jima odprli vrata, skozi katera je udarila v sobo mrzla para — in vsa družba je stopila na majdan.

Okolica je postajala zaradi snega in jutranje zarje vedno bolj vidna. Ivice je pokrilo dlako lipkovskih konj in kožuhe vojakov, da se je zdelo, kakor bi bil ves prapor belo oblečen in bi sedel na belih konjih.

Baška je sedla z Evico v sani, ki so bile obložene s kožami. Dragonci in vojaki iz tovariških praporov so odhajajočima s krikom voščili srečno pot.

Na ta odmev so se dvignile s streh številne jate vran in krokerjev, ki jih je huda zima prignala v bližino šloveskih bivaljš, in so začele med glasnim krakanjem kročiti v rožnatem zraku.

Mali vitez se je sklonil nad sani in pogreznil svoj obraz v oglavnico, ki je pokrivala ženino glavo.

Dolg je bil ta trenutek — slednjič se je odtrgal od Baše, napravil z roko znamenje križa in zaklical:

»V imenu božjem!

5*

Tedaj se je Azija vzpel v stremenih. Njegov divji obraz je žarel od radosti in zarje. Mahnil je z buzdovanom (bojnim kijem), da se mu je plašč kar dvignil kakor krila roparskega pliša, in kriknil s presunljivim glasom:

»Stopa—a—aj!

Kopita so zakrivala v snegu. Obilna para se je pokadila iz konjskih nozdri. Prve vrste Lipkov so počasi odhajale; za njimi druge, tretje, četrte — za njimi sani, za njimi naslednje vrste — in ves oddelek se je začel oddaljevati po poševnem majdanu k vratom.

Mali vitez jih je blagoslovljal s svetim križem, slednjič, ko so sani že šle skozi vrata, je dvignil roke k uslom in zaklical:

»Bodi zdrava, Baška!

Toda odgovorili so mu samo glasovi piščalk in glasno krakanje črnih plišev.

XXXVII.

Oddelek Čeremiso, ki je šel nekaj desetoric konj, je bil vedno miljo poti pred drugimi; pregledoval je pot in opozarjal poveljnika na prihod gospe Volodijovske, da bi imeli povsod stanovanja pripravljena. Za tem oddelkom je šla glavna sila Lipkov, za njo sani z Bašo in Evico, še druge z žensko opremo in zopet manjši oddelek, ki je pobod zaključeval. Pot je bila precej težavna zaradi snežnih zametov. Borovi gozdovi, ki pozimi ne izgube svoje iglaste strehe, manj propuščajo sneg na tla, toda pušča, ki se je vlekla vzdolž Dnjestrovega brega, je bila večji del porasla s hrasti in drugim listnatim drevjem, zato je bila sedaj, oropana svojega prirojenega svoda, zasipana do polovice debela. Prav tako je sneg do vrha napolnil tudi vse ožje grape; ponekod se je dvigal kakor morski valovi, katerih nagradeni grebeni so se tako pobešali, kakor bi se hoteli zdaj sesuti in zlitii s splošno belo površino. Po strminah in po boljnih težavnih grap, čez katere so potovali, so Lipki držali sani na vrveh; le na visokih ravninah,

kjer so vetrovi izgladili snežno odejo, so se pomikali hitro naprej po sledi karavane, ki je bila z Naviraghom in obema učema Anardratoma pred njimi odrinila iz Hreptjova.

Pot je bila težka, vendar ne tako, kakor je bila včasih v teh puščavskih krajih, polnih razpok, rek in polokov in grap. Zato so se tolažili, da se jim posreči, preden nastane globoka noč, priti do prepadne grape, na dnu katere je ležal Mohilov. Poleg tega se jim je za dolgo obetalo lepo vreme. Po rdeči zarji je vzšlo sonce in takoj so se v njegovih žarkih razvile grape pa tudi pušča. Veje dreves so se zdele z iskrami oblepljene; iskre so se lesketale na snegu, da so od bleśka človeka kar oči bolele. Z visokih mest je hitel pogled čez poljane kakor skozi okna pušče tja k Multanom in se izgubljal na belem in močrikastem, s sončnim sijem oblitim obzorju.

Zrak je bil suh, svež. V takem vremenu se šutijo ljudje kakor tudi živali krepke in zdrave. Zato so tudi konji kakor za etavo prhali po vrstah, spuščajoč skozi nozdrvi oblake pare, Lipki pa, čeprav so jim od mraza ledenole noge, da so jih neprestano krčili pod plašče, so prepevali vesele pesmi.

Sonce se je dvignilo slednjič visoko na nebeški obok in je začelo nekoliko greti. Baši in Evici je bilo v saneh kar pretopo pod kožuhi; zato sta si zrahljali trakove na glavah, porinili oglavnico nazaj in pokazali prosto svoja rožnata obraza. Začeli sta se razgledovati, Baška po okolici, Evica pa za Azijo, ki ga ni bilo pri saneh. Jahal je naprej z oddelkom Čeremiso, ki je raziskoval pot in po potrebi sneg razmetaval. Evica se je začela zato tudi grdo držati, gospa Volodijovska pa, ki je natanko poznala vojno službo, jo je tolažila:

»Taki so vsi. Služba je služba! Moj Mihalek me niti ne pogleda, kadar se bavi z vojaškim poslom. In bilo bi slabo, če bi bilo drugače; zakaj če ljubiš vojaka, ljubiš le dobrega.«

»Toda kadar bomo krmili, bo on pri nama?« je vprašala Evica.

de gledat. — Preteklo nedeljo je imel v dvorani politični sestanek dr. Jure Kocce, naš bivši poslanec. Govoril je dve uri o zunanji in notranji politiki in je ob koncu žel obilno odobravanje. Udeležba je bila dobra. Prišlo bo prej ali slej splošno prepričanje tudi pri nas, da je boljševiski raj velika zmota. — V zadnjem času so umrli v župniji Plut Martin iz Vranovič, star 81 let. Umrli je pri sinu Martinu v Crnomlju, pokopan pa je v Kloštru poleg svoje raji. žene. Bil je vzoren katoličan in vnet naročnik katoliških časopisov. Umrli je daleč naokrog znani Jaklič Matija iz Boršta, star 80 let. Bil je izredno vešč v zdravljenju živine. Dalje je umrla Jakša Helena iz Kloštra, stara 79 let. Bila je skoraj tri leta na bolniški postelji. Umrli je tudi Zupančič Doroteja, gostilničarka iz Gribel. Njen mož je umrl poleti naglo smrti v gozdu. Zapuščata nedoročene otroke. Umrli je Lasič Martin iz Otoke, 73 let star. Bil je vse svoje življenje odločno katoliški in se je udeleževal v javnem življenju. — Pred božičem je odšel na novo službeno mesto tukajšnji šolski upravitelj Matko Ljubič. Bil je v Podzemlju 15 let. Ob slovesu na postaji je govoril v imenu gradaškega Sokola Butala Jakob, ki je bil pred leti zaradi komunizma zaprt tri leta.

Primskovo pri Litiji. Dvdesetletnico svojega rojstva je praznoval te dni Anton Štepec, p. d. Navogurčev oče, iz Sevnega. Iz svojega življenja ve marsikaj zanimivega povedati; trikrat je bil v

Ameriki. Bil je oče osmih otrok, od katerih jih živi še pet. Kljub visoki starosti je še toliko trden, da gre še vsako nedeljo k sv. maši na Primskovo, pol ure oddaljeno od njegovega stanovanja. V njegovo hišo prihaja vedno le katoliški časopisje. Želimu mu, da ga Bog ohraja do skrajnih mej človeškega življenja.

Sv. Andrej pri Moravčah. Naša prostovoljna gasilska četa je imela ono nedeljo 1. redni občni zbor v Krascih. Posamezna poročila so pokazala pravi živahno gibanje. Denarnega prometa je bilo v poldnevno letu nad 70.000 din. Četa si je kupila novo motorno brizgalno, ki bo blagoslovljena spomladi in stane 25.000 din; razen tega pa še 400 metrov cevi, gasilski rog in 14 krovov. Zidali bomo nov gasilski hram, ki bo stal okrog 4000 din in je denar že pripravljen. Prostor za stavbo je podarila ugledna in daleč okrog znana Frifravova mama, za kar se ji vsa okolica prav iskreno zahvaljuje.

Gora sv. Florijana. Po kratkem bolehanju je odšel v boljše življenje posestnik Jože Brinovec, po domače Penetov oče. Bil je vseskozi poštenjak, globoko veren in usmiljen do ubogih. Zapustil je doraslo družino, kateri je bil dober gospodar in skrben oče. »Domoljuba« je naročal več let, pa tudi druge dobre časopise. Lepega pogreba se je udeležila domala vsa okolica. Počivaj v miru in uživaj večno plačilo! — Posestniku Povirku z Gore se je pripetila nesreča, ki bi bila skoraj

usodna za njegovo življenje. Šivanka, na katero je stopil, se mu je zarila globoko v nogo ter je sam ni mogel izdreti. Sprva mož ni mislil na nevarnost, pozneje pa se je moral zateči k zdravniku. Igle, katero mu je odstranil, se je baje že pomikala navzgor ob glayni žili.

Ribno pri Bledu. V nedeljo je naš Fantovski odsek priredil igro »Deseti brat«. Pod spretnim vodstvom g. šolskega upravitelja Breganta so igralci svoje vloge prav dobro igrali. Občinstvo je zazelelo predstavo, zato je bila velika dvorana gasilskega doma polna do zadnjega kota. Prišlo je tudi mnogo tujcev, zlasti z Bleda in Radovljice.

Občina Smarjeta, okraj Novo mesto, objavlja cenjenemu občinstvu, da je kr. banska uprava v Ljubljani z odlokom VIII. No. 3870-3 z dne 8. avgusta 1939 prelozila vse sedanje živinske in kramarske sejme v Smarjeti, ki so se doslej vršili vsak kvaterni tork, za en teden prej, t. j. tork pred kvaternim tednom. Prvi prihodnji sejem se vrši v tork, dne 6. februarja 1940. Cenjeno občinstvo se opozarja, da je v Pratici in nekaterih kolekdarih za leto 1940. pomotoma vpisano, da se sejmi v Smarjeti vršijo še po starem odobrenju vsak kvaterni tork.

Sava pri Litiji. Prosvetno društvo na Savi bo uprizorilo na svečnico ob 3 popoldne v domu na Savi rimsko igro v 2 dej. »Sv. Neža« in Finžgarjevo enodejanko »Vse našes. Vabimo!« Zima nam je že v veliko težavo. V nekaterih krajih morajo nositi vodo pol ure daleč. Zelo potreben bi nam bil vodovod.

Vnanje Gorice. Te dni se je pripetila nesreča pos. Francetu Klemenu. Na cesti pri Bitlju mu je padla kobilica v preko dva metra globok jark. Zival je moral na mestu zaklati. Ker pa ta nesreča ni prva in tudi najbrž ne zadnja na tej cesti, prosimo merodajno oblast, da ob tej cesti nasadi dreve.

Trebelno pri Mokronogu. Pred kratkim je v noči nastal ogenj v kleti Antona Terlep na Jelševcu. Pogoreli so hlev, klet in kašča. Hišo in druga poslopja so rešili. Pogorelo je več žita, oblake, krompirja in krme za živino.

Prečna. Naši ljudje, ki so svoj čas odšli na delo v Nemčijo, so se vrnili; le nekateri so še ostali tam, ki so bolj na severu. Pravijo, da nazaj ne bi šli radi. Tam so prav težke razmere. — V nedeljo smo pokopali Vintarjevo mamo iz Hruševca. Bili so izredno blaga in dobra žena. Zaradi starosti — 82 let so imeli — zadnji čas niso mogli iz hiše; pogovarjali pa so se v hiši kaj radi z Bogom. Velikanski pogreb je šel iz Hruševca v

Stara cukrarna - važna socialna ustanova

Premog za reveže je mestni socialni odsek prišel deliti prvi teden meseca v stari cukrarni, ki je v kratkem letu postala v resnici zavetišče vsem najbednejšim našega mesta. Dobri gospod ravnatelj Jagodic iz Gradu, ki ob vsaki priliki da mestnemu socialnemu uradu na razpolago svoje dragocene izkušnje, je tudi sedaj prevzel težko nalogo in v najhujšem mrazu delil revežem premog, kakor ga deli tudi pri Rdečem križu. Pet dni po vrsti so prihajali k njemu od zgodnjega jutra pa do noči reveži z vozički, da je odpravil in s premogom zažgal tudi po 100 strank na dan. Nekateri so dobili po 100 kg, seveda predvsem samci, drugi po 150 in 200 kg, a tudi po 250, 300, in celo 350 kg premoga. Pomisliti pa moramo tudi, da je velik del obdarovanih tudi pri Rdečem križu že dobilo premog. Kdor je tam dobil mnogo, je v cukrarni pač

dobil samo 50 ali 100 kg premoga. Razdeljenega je bilo skoraj 80 ton premoga, kakih 20 ton ga je pa še ostalo za cukrarno, ki sedaj potrebuje silno mnogo kuriva za svoje zares ogromne prostore. Kuhinja izda po 600 porcij na dan, saj mnogo hrane znosijo tudi družinam domov. Čeprav je mnogo brezposelnih dobilo zaslužek pri spravljaju snega, vendar je ogrevalnica v stari cukrarni vedno polna, presnočuje pa tudi vsako noč po 70 in več revežev, pri tem pa seveda ni vtiht prehodni otroški dom. Vsa premog je mestna občina dobila v dar, in sicer je Trboveljska premogokopna družba darovala 40 ton, Prometni zavod za premog 10 ton ter Šentjanški premogovnik 50 ton premoga. Sploh so te tvrdke med največjimi dobrotniki ljubljanskih revežev in zato zaslužijo javno zahvalo in največjo hvaležnost revnih slojev.

»Glej, da ga ne boš imela še preveč. Ali si opazila, kako je bil vesel, ko je odhajal? Kar žarel je.«

»Videla sem! Zelo je bil vesel.«

»In kaj bo šele, kadar dobi dovoljenje od gospoda Novničevega?«

»Oj, kakat Zgodi se volja bejka, čeprav se kadar se zmislim na očeta. In če zavpije, in če se zakrkle in odreče dovoljenje? No, prekrasno se bom imela, ko se vrne domov.«

»Veš, Evica, kaj jaz mislim?«

No kaj?«

»Z Azijo se namreč ni šaltiti Tvoj brat bi se lahko s silo upiral, toda tvoj oče nima poveljstva. Vidíš, jaz mislim, da če se oče takoj zakrkle, te Azija tudi lahko tako vzame.«

»Kako to?«

»No, ugrabi te pač. Pravim, da se s njim ni šaltiti... Je Tuhaj-bejeva kri. Prvi duhovnik po poti vaju poroči... Drugod je treba oklicev, krstnega lista, dovoljenja, toda tu so divji krsti, tu gre vse nekoliko po tatarsko...«

Evici se je obraz razjasnil.

»Tega se bojim! Azija je na vse pripravljen, tega se bojim!« je rekla.

Baška pa je krenila z glavo, je bistro pogledala in nenadoma praskala v svoj zvonki, otroški smeh.

»Ti se tega prav tako bojiš, kakor miš slanine. Saj te poznam!«

Evica, zardela od hladnega zraka, je postala še bolj rdeča in je odgovorila:

»Očetu tega preklestva bi se bala, toda vem, da se Azija za nič ne zmeni!«

»Bodi dobre volje!« ji je rekla na to Baša.

Razen mene imaš še brata, ki ti bo pomagal. Prava ljubezen vedno ostane pri svojem. To mi je povedal gospod Zagloba še tedaj, ko se Mihaelju niti sanjalo ni o meni.«

In ko sta prišli v ogenj, sta začeli na vse pretege klepetati, ena o Aziji, druga o svojem Mi-

haelu. Tako je preteklo nekaj ur, dokler se ni karavana prvič za kratek čas ustavila v Jarišovu, da nakrmi konje. Od mesteca, ki je bilo vedno precej neznatno, je po kmetalskem uporu ostala samo ena kréma, ki so jo na novo pozidali tedaj, ko je začelo vojaštvo pogosto hoditi mimo in se je od tega obetal gotov dobiček. Baša in Evica sta našli v njej popolnega armenskega trgovca, ki je bil doma iz Mohilova in ki je vozil safian v Kamenec.

Azija ga je hotel vreči na dvorišče z Vladi in Tatarji vred, ki so bili v njegovi družbi, toda ženski sta mu dovolili, naj ostane, samo straža se je morala umakniti. Ko je trgovec izvedel, da je popolna gospa gospa Volodijovska, se ji je začel globoko priklanjati in njenega moža v zvezde kovati, kar je poslušala z veliko radostjo.

Slednje je šel k tovorom in ko se je vrnil, ji je ponudil košarico izvrstnih slaščic in majhen lonček poln vonjavega turškega terjaka, ki je bil imenitno sredstvo proti raznim boleznim.

»To poklanjam iz hvaležnosti,« je rekel. »Saj niemo smeli prej tukaj glave pomoliti iz Mohilova, tako je razsajal Azba-bej in toliko razbojnikov je sedelo v vseh grapah in na ohi strani v zakotjih, sedaj pa je pot varna in trg varen. Sedaj znova potujemo. Naj Bog pomnoži dneve hrepčevskega poveljnika, vsak dan pa naj naredi tako dolg, da bo zadostoval za pot iz Mohilova v Kamenec, vsako uro dneva pa naj mu tako podaljša, da bo kakor dan. Naš poveljnik, gospod volni pisar, sedi rajši v Varšavi, a gospod poveljnik Hrepčevski je sam pazil in tako pometel razbojnike, da jim je sedaj smrt ljubša od Dnestra.«

Gospoda Rzevuškega torej ni v Mohilovu?« je vprašala Baša.

»On je samo pripeljal vojaštvo in ne vem, ali je tri dni ostal v mestu. Izvoli, velemožna gospa, tu v tej kočari je suho grozdje in s tega brega tako sadje, ki ga še v Turčiji ni in prihaja samo od daleč iz Azije, tam pa na palmah raste... Gospoda pisarja ni, zdaj pa tudi ni konjenice, ker je

včeraj nenadoma odrinila proti Braclavu...« In tu so daljši, naj bi bili obema velemožnima gospe na zdravje... Ostal je samo gospod Gorzenjski s pehoto, konjenica pa je vsa odšla...»

»Čudno se mi zdi, da je vsa konjenica odšla,« je rekla Baša in vprašujoče pogledala Azijo.

»Šla je, da bi se konji sprehodili,« je odgovoril Tuhaj-bejevič. »sedaj je mirno.«

»V mestu so pravili, da se je Doroš nenadoma dvignil,« je rekel trgovec.

Azija se je zasmejal:

»S čim pa bo konje pasel? S anegom,« je rekel Baši.

»Gospod Gorzenjski vama, velemožni gospe, najbolje pojasni,« je dodal trgovec.

»Jaz tudi mislim, da to ni nič,« je odgovorila Baša, ko je trenutek premišljevala, »zakaj če bi kaj bilo, bi vendar moj mož to prvi vedel.«

»Brez dvoma bi v Hrepčevu najprej kaj vedel,« je rekel Azija, »naj še vaša milost ne boji.«

Baša je dvignila svoj jasni obraz proti Tatarju in pomigala z nosnicami.

»Jaz — pa bati sel! To je izborni! Kaj pa mišliš, gospod? Ali slišiš, Evica, jaz naj bi se bala!«

Evica ni mogla odgovoriti. Bila je namreč po naravi precej sladkosnedna in je nad vse ljubila slaščice; zato je imela polna usta datljev, kar je pa ni oviralo, da ne bi poželjivo zrla na Azijo. Pogoltnila je torej datlji in šele nato dodala:

»Pri takem tašniku se tudi jaz nič ne bojim!«

Potem je gledala Tuhaj-bejeviču čustveno in značilno v oči. Toda ta je imel zanjo, odkar mu je začela biti v napoto, je pritrjen stud in ard; zato se ni niti zganil in je odgovoril s pobešenimi očmi:

»V Raškovo se pokaže, ali sem zaslužil zaupanje!«

»Mesto Braclav stoji ob reki Bugu, severovzhodno od Mohilova.«

Nadaljevanje prihodnjega

Dol. Stražo. Bog jim daj nebes. — Zamočvirjene travnike zboljšujemo s pomočjo našega g. bana in dr. Kulovca. Dela vodi g. inž. Pjerus, ki je zelo zavzet za delo in je velik strokovnjak. — Da je g. župan z občinskim odborom neprestano na delu, se pri nas razume samo po sebi. — Se sneg je dal razorati g. župan po poteh do vasi. Naši Češčani so pa kar sami od sebe naredili velik snežni plug in s štirimi pari konj razorali sneg na daleč okoli po poteh. — Pismonoša in občinski sluga: to sta reveža, ker bi rada prijetne in neprijetne novice raznesla, pa zaradi snega težko hodita. — Živil za ljudi in živino nam zelo primanjkuje. — Prosvetno društvo, fantovski odsek in zlasti deklški krožek so zelo delavni.

Čateč pod Zaplazom. Fantovski odsek in deklški krožek se pridno udeležujeta tedenskih sestankov ter telovadnih ur. — Vinogradniki pa še vedno tarnajo, ker ne morejo prodati vina. — Zima nas dobro obiskuje. — Tudi z naročnino na »Domoljuba« ljudje hitijo.

Adleži. Zima pritiska, da je joj. Kolpa ni bila že enajst let pokrita z ledom, kakor je letos, tako da nam ni treba čolna niti mosta, če hoče kdo iti na Hrvaško. — Komunizem tudi pri nas dviga glavo, sicer bolj prikrito, a to je njegova taktika, zato pozor na take ptice! — Zeleli bi tudi, da Odbor za gradnjo proge Črnomelj — Vrbovsko zaposli v prvi vrsti siromašne sloje.

Celje. Fantovski odsek Celje I. uprizori drugo nedeljo meseca februarja ob 4 popoldne v Ljudski posojilnici ljudsko igro »Čudeži«. — V sredo, dne 24. februarja ob 12 bo na okrajnem sodišču v Celju razprava proti generalnemu konzulu v p. g. dr. Novčanu zaradi kavarniškega incidenta in pretepa s celjskim odvetoikom, g. dr. Mirkom Hočvarjem. G. dr. Novčan je namreč napravil kupno pogodbo s celjskim veleindustrialcem, g. inž. Westnom za njegovo hišo v Celju, in sicer za 580.000 din. V kavarni pa so mu nacionalni ljudje očitali, kako more prodati svojo hišo tujcu, saj je pred kratkim pisal v »Jutru« članek: »Tujci, roke proč od naše zemlje«. Zaradi tega je g. dr. Novčan uporabil, ko ga je pekla vest, svojo močno roko in se pretepal. Ker je žalil tudi g. dr. Goricanca, dr. Flajsa in dr. Pintarja, so tudi ti vložili proti njemu tožbo. — V nedeljo je bil v Celju redni občni zbor kluba železničarjev JRZ. Na njem sta poročala g. Masič in Cimperman iz Ljubljane. Pri volitvah je bil izvoljen stari odbor z g. Repnikom Antonom na čelu.

Gerlini v Prekmurju. Na najsevernejši točki naše ljube domovine smo, imamo ostro zimo in dosti snega. Naši izseljenci so se spet vrnili v svoje kraje s težko prisluženimi denarji. Pri marsikateri hiši se je beda nekoliko zmanjšala. Toda v teh pustnih dneh se znajdejo ljudje, ki svoj težko, s krvavimi žulji prislužen denar zapravljajo po veselnicah (bahih) v škodo sebi in v šramoto vasi in občini. — Naše prostovoljno gasilsko društvo si je izvolilo za načelnika uglednega posestnika Ant. Comboca. Upamo, da bo to koristno društvo zdaj dobro napredovalo. — Gerlinški fantje in dekle priradimo 2. februarja ob 3 popoldne Meskovo dramo »Pri Hrastovih«. Naši farani nas bodo gotovo v velikem številu obiskali. Vabimo!

Vojsnik pri Celju. Krajevna kmečka zveza je zborovala v nedeljo, 21. januarja. Izvoljen je bil

povečini stari odbor z Vreškom na čelu. Na obnem zboru se je razpravljalo o važnih kmečkih zadevah, zlasti o velikih stroških, ki jim mora kmet plačati gozdnemu komisariju, če hoče posekati v gozdu nekaj dreves, o cenah mleku itd. Resnici na ljubo moramo povedati, da je upraviteljstvo tukajšnje hiralnice plačevalo mleko do 1. decembra po din 1.65 liter. Sedaj je upraviteljstvo hiralnice d-ignilo ceno na din 1.75.

V Gladbecku na Vestfalskem je dne 14. januarja t. l. bogudano ter previden s ev. zakramenti umrla gospa Helena Lončar. Pokojnica se je rodila pred 71 leti na Prevotli, v soseski Škocijan, fara Dob pri Domžalah. V tujino je odšla s svojim že pokojnim možem pred dobrim 40 leti. V Škocijani imajo »Lebarjevo Lenko« še sedaj v najlepšem spominu in oni, ki se še spominjajo njene poroke v podružni cerkvi sv. Kancijana, pravijo, da je bila ena najbolj brhkih nevest. Svojo domovino je iskreno ljubila ter je bila z njo vsa leta v zvezi kot naročnica »Domoljuba« ter z dopisovanjem po svojih sordonkih in znanjih. Zadnjikrat je obiskala domovino leta 1935., ko se je s skupino vestfalskih Slovencev udeležila evharističnega kongresa v Ljubljani. Kot eno najstarejših izseljenk in zvesto članico katoliških društev jo bo ohranilo v najlepšem spominu. Pokopali so jo dne 17. jan. t. l. na gladbeckem pokopališču. N. v. m. p. l.

Prečna. Umrla je Neža Vintar v starosti 82 let. Naj ji vsemogočni Bog bogato poplača njena številna dobra dela!

Vransko. Katoliško prosvetno društvo je imelo preteklo nedeljo svoj redni občni zbor, na katerem so odborniki polagali račun o delu v preteklem letu. Iz poročil, ki smo jih slišali, je razvidno, da je bilo društvo v preteklem poslovnem letu izredno delavno. Kako poštvalni so bili člani društva pri tem, kaže najlepše to, da so v treh letih zbrali v gotovini 104.844 din. Veliko so ljudje darovali tudi v stavbnem lesu in opravili mnogo tlake, kar predstavlja tudi vrednost okrog

50.000 din. Četudi je imelo društvo toliko drugih skrbi, je nakupilo veliko novih knjig v vrednosti nad 1000 din. Pri volitvah, ki so sledile, je bil v celoti izvoljen stari odbor s predsednikom g. župnikom dr. Mörtlom na čelu.

Celjsko sodno okrožje in okraj. V področju celjskega okrožnega sodišča spada 12 sodnih okrajev. Statistika iz preteklega leta nam je pokazala, da je imelo okrožno sodišče v Celju v preteklem letu mnogo dela. Leta 1939 je bilo obravnavanih na okrajnem sodišču v Celju 709 kazenskih primerov, od teh 208 primerov, kjer je bila predlagana preiskava in preiskovalni zapor. Vsega skupaj je bilo 450 glavnih razprav. Nekateri razprave, kakor proti morilcu Zabukovniku, katerega so obsodili na smrt na vešalih, milijonska afeta proti notarju dr. Senčarju, razprava proti Grebenišku in tovaršem ter še nekaj razprav, so trajale kar po več dni skupaj. Tričlanski senat je razpravljal v 309 primerih, sodniški posodinci pa so sodili v 141 primerih. Veliki senat se je sestavljal v preteklem letu 17 krat. Na 450 glavnih razpravah je senat obsodil 477 ljudi na ječo. Privzov in pritožb zoper rešitve 12 okrajnih sodišč v kazenskih primerih je bilo 385. Sodišče je obravnavalo 340 pravnih zneskov 12.000 din. Rekurzov in privzov zoper sodbe in odločbe okrajnih sodišč je bilo v preteklem letu 670. — Prav zanimiva je tudi statistika Zemljiške knjige sodnega okraja v Celju. Zemljiške vknjižne vloge na področju sodnega okraja Celja so zadnja leta precej narasle. Leta 1935 je bilo 3045 zemljiških knjižnih vlog. Leta 1936 3437, l. 1937 3024, l. 1938 3664, l. 1939 4567 zemljiških knjižnih vlog. V preteklem letu se je število knjižnih zemljiških vlog povišalo skoraj za 1000, kar pomeni, da je Privilegirana agrarna banka vknjižila zadeve kmečke zaštite. Razveseljivo je, da je iz leta v leto manj razparcelacij. Kmetje so prišli do pametnega zaključka, da je v današnjih časih najboljša kmeti posestvo in nepremičnina.

Jože bo imel doma

(Eno izmed kmečkih vprašanj.)

Sosedova družina je bila številna. Najstarejšega sina so študirali. Pa tudi drugim so skušali skrbni starši preskrbeti vsaj skromno mero izobrazbe, češ če drugega ne, naj bo to njih dota. Tik pred kmečko zaščito je bil njihov grunt na robu propada. Zaščita ga je rešila. Zdaj se otepljejo na levo in desno, starejši otroci, ki že imajo svoj kruh, pomagajo, da postavijo spet očetovo hišo na trdno. Jože je najmlajši. V šolo še hodi, a že so ga izbrali za gospodarja. Zakaj?

Prihaja kmetija od očeta na sine kar tja-vendan. Kot breme, ki se ga vsak izmed otrok brani, in ki ga potem naložijo najslabšemu, najmanj zmožnemu. Poiščejo mu nevesto, ki mora biti bogata, ki prav tako prisiljena od staršev vzame navadno človeka, ki ga ne mara. Tako sta potem navadno oba nesrečna, brez ljubezni do zemlje se ubijata na njej z eno samo željo, da bi njuni otroci dosegli kak drug »boljši« poklic.

In tako propadajo grunti, propada kmet — stebler države. Kako bi torej? Kdo naj ima

»doma«? Najbolj zmožnemu, najbolj podjetnemu bomo dali domačijo. Ne bomo mu zbirali in zahtevali, da vzame na pot v življenje družico, ki bi mu prinesla sicer dosti denarja, pa nič sreče in zadovoljstva. Kako že pravijo? Dota se zmota, štor pa ostane.

In tu spet prihajamo do jedra tega vprašanja. Kako preurediti kmečko dedno pravo, kako urediti ono, kar imajo drugod, kako zaščiti kmečko posest pred razpadom, kot so to zadnji časi uredili na Hrvaškem. Ena bo treba: odpraviti prevelike dote, zmanjšati nujni dedni delež, a dati kmetu obenem možnosti nabave kredita po nizki obrestni meri.

Smuške tekme Zveze lantovskih odsekov v Boh. Bistrici

Z velikim veseljem smo v Bohinju sprejeli vest, da namerava 4. februarja 1940, letos prav na pustno nedeljo, ZFO prirediti smuške tekme v alpski kombinaciji v Boh. Bistrici. Tekme so izročene v izvedbo Fantovskemu odseku v Boh. Bistrici. Z vsem fantovskim ponosom in veseljem so se fantje prijavili dela, ki ni lahko. Treba je očistiti progo za smuk in potlačiti 3 km na dolgo, v širini pa 5 m, potem za slalom spet novo progo. Zopet je treba poskrbeti za fante-tekmovalce in druge stanovanj in hrane. Dosti skrbi in dela. — Vse naše dobre fante iz Slovenije, zlasti smučarje, bohinjski fantje vabimo ta dan v Bohinje. Videli boste, kako krasno je kraljestvo »Zlatorog« v zimski prirodi. Zglasite se v Prosvetnem domu v Boh. Bistrici. Tam dobite informacije. Torej na veselo svidenje. Bog živil! — Fantovski odsek v Boh. Bistrici.

n Nova Oselica. Krajevna kmečka zveza za našo župnijo razglašala, da bo 2. redni letni občni zbor dne 3. februarja v prostorih ljudske šole v Sovodnju ob 9 popoldne. Obvezno za vse člane, prositi pa tudi vse kmečke prijatelje, da se ga v velikem številu udeležijo.

Obe nogi sta mu odpadli

V Radvanju pri Mariboru so odkrili te dni primer, ki vzbuja grozo pri vseh, ki so ta nepojmljiv dogodek videli. Iz hleva posestnice Terezije Marin v Zgor. Radvanju so zjutraj spravili mariborski reševalci bedno človeško bitje, ki je v svoji zapuščenosti prestalo nepopisne bolečine, predno so ga našli umrli ljudje. 35 letni trgovski pomočnik Miroslav Marinič iz Košakov je bil zadnja leta brez posla, pa je prijel za vsako priložnostno delo, da se je preživel. V letošnji zimi je dobil zaposlitev pri žaganju in spravljaju ledu na radvanjskih ribnikih. Led je kupila pivovarna Union za svoje mariborsko ekladišče. Marinič pa za ta posel ni bil niti primerno oblečen in ne obut in zaradi dolge brezposelnosti je bil tudi ves ostradan. Tako ni mogel prenesti strahovitega mraza ter je dobil take ozeblina, da je moral delo pustiti. Ves onemogel se je v Radvanju zatekel k neki bivši svoji gospodinjki, ki pa ga je naglala. Potem pa se je na skrivaj, v strahu, da ga tudi tam ne bi na-

podili v mrzlo noč, zavlekel v hlev posestnice Marinič ter se skril pod jasl.

V hlevu je bilo toplo ter so ga pričele ozeblina tako silno boleti, da je izgubil zavest. Nogi je imel prezebliti in zmrzneli do kosti. Tako je brez zavesti in v hudi vročini ležal nekaj dni tiho pod jaslami, da nihče ni zanj vedel in med tem časom je strašna ozeblina napravila svoje delo. Zmrznjeni deli nog so mu začeli gniti in nazadnje sta mu obe nogi odpadli v gležnju. Ono jutro je bil kaplar orožniške postaje v Radvanju Mrdinja na službenemu obhodu ter je pregledoval po Radvanju na vse zgodaj hleve, ker se v nje radi zatekajo v sedanjem mrazu razni sumljivi klateži. Ko je odprl hlev posestnice Marin, je zašlinal izpod jasl stokanje. Pogledal je bližje ter našel tam nesrečnega Mariniča, ki mu je v odgovor, kaj tam dela, pokazal obe svoji odpadli stopali. Orožnik je nato hitro poklical mariborske reševalce, ki so nesrečnega človeka spravili v bolnišnico.

Ne samo hrabri, tudi zviti so Finci

Tudi zadnji poskusi sovjetskih čet, da bi se prebile skozi sovražne postojanke severno od Ladoškega jezera, so po zadnjih poročilih ostali brez uspeha. To je nov sovjetski poraz, ki ga ni mogoče utajiti spricho dejstva, da o njem piše z velikim navdušenjem vse svetovno časopisje in pri tem spet poudarja odlične sposobnosti finske vojske. V zvezi s tem pa omenjajo tudi nekatere zelo zanimive podrobnosti o tem, kako se prav za prav Finci vojskujejo in kakšne taktike se pri tem poslužujejo.

Velika prednost Fincev pred sovražnikom je razen drugega tudi v tem, da ima vsak finski vojak pri sebi natančen zemljevid ozemlja, na katerem divjajo boji. Važno pa je pri tem seveda, da te zemljevide finski vojaki tudi znajo uporabljati, to se pravi, da se nanje res razumejo. Sicer jim pač ne bi mogli koristiti. Potovanje Fincev skozi te divje in zapuščene finske pokrajine s pomočjo zemljepisnih kart in kompasa je bil pri njih že pred mnogimi leti nekaj ljudski običaj. Zdej se je pokazalo, kako je to koristno tudi vojakom, ki branijo domovino. Sovjetske čete niso sposobne boriti se v deželi polarne noči, katere se še niso navadili. Finski vojaki, ki so izurjeni tudi za nočne smučarske pohode, izvajajo to taktiko z velikim uspehom. Vsaka patrola, ki sestoji iz desetih ali dvanajstih mož, ima pri sebi močne električne svetiljke. Le en mož ima pri nočnih patrolnih pohodih svetilko prižgano, da bi na ta način preslepil sovražnika in obrnil njegovo pozornost na kraj, kjer gori ta luč. Toda ta mož je od ostalih nekoliko oddaljen. Njegovi tvariši so oblečeni čisto v belo obleko in jih v snegu ni mogoče opaziti niti iz manjše razdalje. Če se zgodi, da vojak, ki nosi svetiljko, pade, prevzame njegovo mesto in nevarno službo vnaprej določeni namestnik. Medtem ko na ta način sovražnika varajo s svetiljko, ga ostali vojaki iz dotične patrole, ki jo skriva noč, obsipavajo s silnim ognjem. Pravijo, da se redko kdaj zgodi, da se tak način napada ne bi posrečil.

Kakor se iz tega vidi, Finci niso samo hrabri, pač pa tudi od sile zviti vojščaki. Bog ve, koliko takšnih prevejanjih domislic imajo še za bregom.

Vojaški krogi iz Helsinkov poročajo, da je sovjetska velika ofenziva severno od Ladoškega jezera končno strla. Rusi so tu izgubili na tisoče ljudi. Finci so nedavno uničili kolono od 400 avtomobilov, katri so peljali hrano sovjetski armadi. Nato so obkolili mase sovjetskega vojaštva.

n. Čemšenik. Prosvetno društvo vabi na veseleigro »Martin Krpan«, katero uprizori na svečnico, dne 2. februarja ob 3 popoldne. Igro bomo ponovili v nedeljo, dne 4. februarja. Prijatelje poštenega veselja vabimo!

Naznanila

V času od 1. do 15. marca je treba doposlati rešitve nagradne uganke, ki jo za leto 1940. razpisuje »Družinska Pratika«. Razdeljenih bo s pomočjo žrebanja sedem knjižnih nagrad. Kdor še nima »Družinske Pratique«, naj jo zahteva pri svojem trgovcu, ali pa piše ponjo prodajalni H. Ničman v Ljubljani, kjer mu takoj posredujejo. Ker je zaloga zelo pičila, treba pohiteti z naročilom.

n. Duhovne vaje za moše v Domu sv. Ignacija v Ljubljani, Zrinjskega 9 bodo od 5. do 9. februarja. Nekaj prostorov je še praznih. Može, priglasite se kmalu, da ri zagotovite iastno, toplo sobico, kjer boste lahko v miru in tihoti opravili duhovne vaje. Prehrana in oskrbina za ves čas 100 dinarjev. Pridobite še druge moše za to, danes tako potrebno obnovu duhovnega življenja. Na prepozne zglasitve se ne bomo mogli ozirati. Katol. akcija potrebuje neustrašnih, načelnih, vztrajnih borcev, ki jih vzgaja dobra šola duhovnih vaj. — Vodstvo »Domac«.

n. Dramatični odsek Gasilske čete v Ponikvah pri Dobrem polju, uprizori na svečnico 2. svečana ob 15 v dvorani gasilske čete v Ponikvah burko v treh dejanjih »Na ogledih«. Prijatelji poštene zabave vljudno vabljani.

Brezovica pri Ljubljani, 4. febr. ob 3 popoldne bomo igrali »Skapinove zvijače«. Na svidenje v nedeljo v Katoliškem domu.

n. Prosvetno društvo v St. Vidu pri Stični priredi v nedeljo 4. februarja igro »Številke gospe Rožmarinke«. Vljudno vabljani!

n. Kmečka zveza v Vranskem bo priredila dne 13. februarja 1940 na Vranskem v Slomkovev domu strokovni tečaj za kmetovalce, na katerem se bo obravnavala sledeča snov: Vzreja mlade živine, Kulturno in socialno življenje slovenskega kmeta, Varovanje zdravja pri živini. Predavali bodo kmetijski poročevalci okrajnega načelstva, banke uprave in zastopnik Kmečke zveze. Ker je to prvi tečaj te vrste na Vranskem, opozarjamo vse kmete, da se ga v velikem številu udeležijo.

n. Prosvetno društvo v Prečni bo na svečnico vprizorilo vesele igro »Skapinove zvijače«. Vabljani.

n. Prosvetno društvo v Rudniku priredi na pustno nedeljo, 4. februarja, v prosvetnem domu ob 3 popoldne burko v enem dejanju »Neugnani jezike« in vesele igro v petih dejanjih »Slaba vest«. Vabimo!

n. Vel. Laške. Fantovski odsek bo priredil v nedeljo, 4. februarja, ob 3 popoldne v društveni dvorani komedijo »Sumljiva oseba«. — Vsi vljudno vabljani!

n. Prosvetno društvo v Polci pri Višnji gori priredi v nedeljo, dne 4. februarja ob 3 popoldne dramo »Veriga«. K obilni udeležbi vabi odbor!

Redni letni občni zbor društva železnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani bo v nedeljo, 11. februarja ob 2 popoldne v vrtnem salonu gostilne pri »Lavus, Gospodstva cesta 16 v Ljubljani. Člani društva vljudno vabljani!

n. Dramlje. Kakor smo že poročali, priredi Kmečka zveza Dramlje v dne od 2. do 4. februarja veliko vinsko razstavo za ves drameljsko-celjski vinski okoliš.

n. Prosvetno društvo na Trebešnem priredi dne 4. februarja igro »Dva para se ženita«. — Bodite zvesti našim časopisom! Vrnite vsiljive nasprotne časopise!

n. Št. Jerj pod Kumom bo na pustno nedeljo, dne 4. februarja po 10. sv. maši uprizorilo tridejansko veseleigro: »Šarlejeva tet«. Pridite pogledat!

n. Trboje. Dne 4. februarja, na pustno nedeljo popoldne ob 3 priredi naše Prosvetno društvo krasno igro v 3 dejanjih »Plavž«. K obilni udeležbi vabimo!

Ljubezen

Iz nebes si prisijala
lepa kakor sočni žar;
čudež v bellehemskem hievcu
ti posvetil je oltar.

Na Kalvariji postavljen
križ ti v večni je spomin,
kjer je trpel in umiral
iz ljubezni božji Sin.

Z Oljake gore si razlila
tople žarke na zemljo;
z cvetjem zmagal si posula
pot iz časnosti v nebo.

Od tedaj povsod pomagaj
in tolažbo nam delaj;
če si žaljena, ne tožiš,
vse pozabiš, odpustiš.

Vse ovire premagaj,
ker močnejša si kot smrt;
vsem dobrotno priznavaš
da dosežeš svoj načrt.

A žedajle manj na svetu
te je danes med ljudmi;
srč peklenski te preganja,
strup sovraštva te mori.

Takina kot iz Bellehema
si sijala vse doslej,
s križa kakor z Oljake gore
že nam hladna srca grej.

Limbarski.

n. Dol. Na pustno nedeljo pa priredimo v našem domu spevoigro »Sebačie in veseleigro »Razstresenca«. Vsi prijatelji smeha vljudno vabljani!

n. Kat. prosv. društvo pri Sv. Jakobu ob Savi uprizori na svečnico ob 3 popoldne zabavno igro »Zmešnjava na zmešnjavo«. Vstopnina običajna.

**SCHICHTOV
RADION**
nere sam!

Pri kuhanju v raztopini
Radiona opraviš milijo-
n! kistkovih mehurčkov vse
delo pranja perila. Strujiš
skupaj s milnico skozi pa-
rilo, odpravil vsoneznago
in perilo je tako belo da
se kar svetli.

RADION BELINA!

Sovjeti grade prekop med Bugom in
Drjeprom, ki bo služil za vodni promet med
Danzigom in Odeso.

Pozor! Novost! Obrtniki • Kmetje • Trgovci • Šivilje • Mlekarne

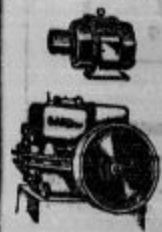
Valjane mlino, pialnovajše tehnično izpopolnjene, kateri Vam služijo za mletje vsega žita v poljubno fino in navadno moko, s planskim sejalom in strojem za čiščenje zdroba, ter obdelovanje ješprenja in kaše.

Elektro in Diesel motorje razne velikosti in moči.
ROYAL živalne stroje z večletnim jamstvom, so jako lepo in močno izdelani, za kar že jamči znamka ROYAL.

Lacto, New Prima, Milens, Teutonija, vsakovrstne posnemalnice in pinje.
Kangije za mleko v vsaki velikosti.

Vse to dobite, kakor tudi dele od teh strojev, po zelo nizkih cenah pri tvrdki:

Jelenc Adolf & Tomažin, Ljubljana, Celovška cesta 49.

Mlekin je sredstvo za pomnoženje mleka pri kravah in za dobro prebavo. Zavoj mali Din 10'—, veliki Din 16'—.

Bister fluid za konje za masažo pri raznih poškodbah nog in kit. Steklenica, mala Din 10'—, velika Din 20'—.

Bister prašek prepreči mnogotere konjske bolezni posebno pa naduho, zavoj Din 10'—.

Dobro domačo pijačo brez dodatka pravega sadjeva napravite z **Jablino**, zavoj Din 20'—, poštino zaračunamo posebej.

Drogerija Emona, Iv. Kanc, Ljubljana, Nebotičnik

Nekatera domišljave ženske se nič kaj rade ne ločijo od mladosti. Do 30. leta so stare komaj 20 let; starejše pa imajo navadno »svoja« leta.

J. Praprotnik

Domžale — Ljubljanska cesta št. 108

priporoča svoje najnovejše šivalne stroje, pogrezljive, vseh svetovnih znamk, po najnižjih cenah. — Velika izbira moških in damskih dvokoles. — Na zalogi tudi malo rabljeni in dobro ohranjeni šivalni stroji in dvokolesa.

Gospod profesor se je vrnil v prodajalno ter »potoma odvezal kravato«.

»Ne, ne bom vzel te samovrne, ker mi je pretežna.«

Črni gaber kupim

za takoj ali za posek posimi. Plačilo takoj, tudi pred posekom. Ponudba je potrebno poslati takoj na upravo »Domoljuba« pod številko 10392

Dolžnost vsakega člana Marijine družbe je, da pridobi vsaj enega novega naročnika »Bogoljuba«!

Zlato kupuje
J. Vilhar, mar. Ljubljana
Sv. Petra cesta 36 pri Zmajskem mostu

ZA BUČNICE, cele in slušne, zamenjam čisto bučno oja. Priporočam spekerijo in železino, posebno peči in žigarske kotle. Josip Jagodič, Celje, Gundeča ul. 2

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado-
stuje že 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zav. 6 din, po pošti 12 din, 3 zav. po pošti 24 din, 4 zav. po pošti 30 din. — Mnogo zahvalnih pism.

Pazite: pravi Redin se dobi samo z gornjo sliko. Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1. Na deželi pa zahtevajte REDIN pri Vašem trgovcu.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Najboljše sredstvo proti kožnemu svetju (ferš) in kožnim obolenjem pri otrocih je zeliščno mazilo

„OKAMA“

Nesteto priznan od babic in mater. OKAMA mazilo čudovito ugodno in hitro deluje pri svetlih in zastaralih ranah, opeklinah, turih, ližajih in drugih kožnih poškodbah.

Dob se v lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga lekarna

mr. OBLAK, št. Vid nad Ljubljano

Mali oglasnik

Vsaka drobna vrstica ali nje prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pritožbe na male oglase se plačuje naprej.

Služkinjo

za vsa hišna dela — sprejme dvočlanska družina v letoviškem kraju na Gorenjskem. Naslov v upravi »Domoljuba« pod št. 1273.

14-18 let starega fanta

sprejemem za kmečka dela. Jenih, Bizovik št. 15, Dobrunje pri Ljubljani.

Služkinjo

za gospodinjstvo, varčno, zanesljivo — sprejemem za stalno na deželo. Ponudbe v upr. »Domoljuba« pod »Dolenjski obrtniki« št. 1249.

Čebele

zamenjam za angor-ke kunce. Janež Jožef, Smečec 4, p. Krško.

Svinja

13 tednov breja, 11 mesecev stara, in 10 mesecev stara kobilica, naprodaj. — Likozar, Voklo 31, p. Senčur.

Okovje

za pohištvo, stavbe; alpe, barve — kupite najceneje! A. Susnik, železnina, Ljubljana, Zaloška cesta.

Brejo svinjo

prodam. Sprejemem takoj kmečko dekle. M. Rozman, Nemški Rovt št. 3, Boh. Bistrica.

Kravo

s tretjim teletom, dobro mlekarico, prodam. Ambrožič, Vnanje Gorice št. 53, p. Brezovica.

Mizarskega vajenca

sprejme Franc Kuhar, Vižmarje, št. Vid nad Ljubljano.

Več šivalnih strojev

najboljših znamk, in nesteto vsakovrstnih drugih predmetov, poceni naprodaj pri Pro- met, nasproti križan- ske cerkve.

Staro železo,

baker, nikelj itd., ter gumo, plača najbolje Metala, Gospodarska št. 16, Ljubljana.

Mlinarja

dobrega, poštenega in zanesljivega — sprejemem za kmečki mlin na stule. Plača po do- govoru. Naslov v upr. »Domoljuba« pod 1016.

Učenca

za usnarsko obrt — sprejme Ivan Jeglič, Grosuplje.

Služkinjo

vajeno tudi živine in polja, pridno in pošte- no, sprejme Karel No- vak, kamnosek, št. Vid pri Ljubljani.

Gepelj

dobro ohranjen, prodam. — Grad Matevž, Beričevo 26, p. Dol pri Ljubljani.

Mizarskega vajenca

sprejme takoj Franc Kregar & Co., tovar- na »Bora, Vižmarje 87, št. Vid nad Ljubljano.

Neveste!

Nakup kuhinjske po- sode in gospodinjskih potrebščin je stvar za- upanja. Obrnite se na trvdiko FR. STUČICA, železnina, Ljubljana, Gospodarska cesta 1, ki ima veliko izbiro lepe in trpežne posode in vsega, kar potrebujete za kuhinjo in za gospodinjstvo in ki vam more nuditi po- sebno ugodne cene in strokovno postrežbo.

Prodam mlado svinjo

9 tednov brejo. Cena po dogovoru. — Matevž Zontar, Sv. Duh 24, p. Škofja Loka.

Čevlje si naročite

najugodnejše pri Jeraj Jernej, Zapogre 10 - p. Smlednik.

Moške obleke

perilo in vsa oblačila po priznani nizkih cenah si nabavite pri Preskerju - Sv. Petra cesta 14 — Ljubljana.

Drevesca:

česnje v 10 sortah, brešve v 25 sortah, vrtnice, vinsko trje in ključe, prav dobro kupite v drevesnici Jelen, št. 113 pri Velenju.

Dva bika

po dve leti stara, si- mondolca, licencovana, in kravo s prvim te- letom, prodam. Kräi- nar, Polhovgradec 1.

Kovača

podkovskega in vozov- skega, dobrega, sprej- mem. Zelo prometni kraj. — Andrej Mavec, Tomišelj 19, p. Ig.

Zahtevajte v vseh javnih lokalih „Domoljuba“!

LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI

zadruga z neomejenim jamstvom

Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

v lastni palači

obrestuje branilne vloge

najugodnejše

Nove in stare vloge, ki so v celoti vsak čas izplačljive

obrestuje po **4%**; proti odpovedi po **5%**

»Domoljuba« stane 88 din za celo leto, za izposojnino 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnine, inserate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-04. Izdajatelj: dr. Gregorij Petjak. — Uredniki: Jota Košček. — Za Jugoslovansko tiskarno: Jota Kramarčič.